

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิทยานิพนธ์

ของ

วิชัย พรหมบุตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

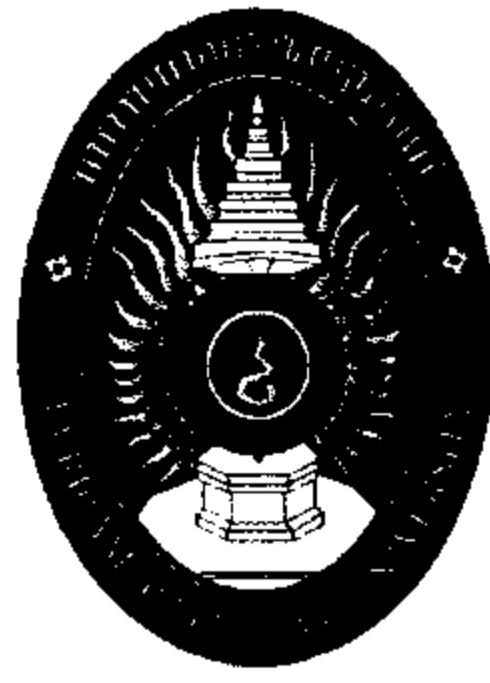
**UTILIZATION OF INFORMATION TECHNOLOGY FOR ACADEMIC
AFFAIRS ADMINISTRATION OF SCHOOL UNDER BURIRAM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

Wichai Phrombutr

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement For the Degree
of Master of Education Program in Educational Administration**

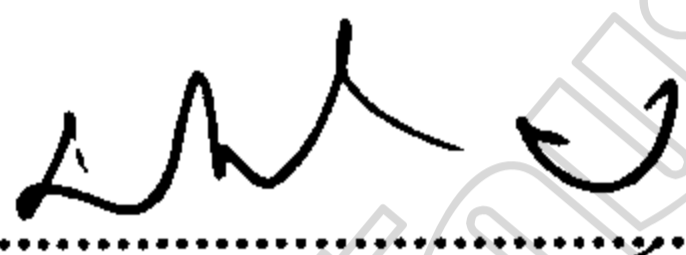
March 2016

Copyright of Buriram Rajabhat University

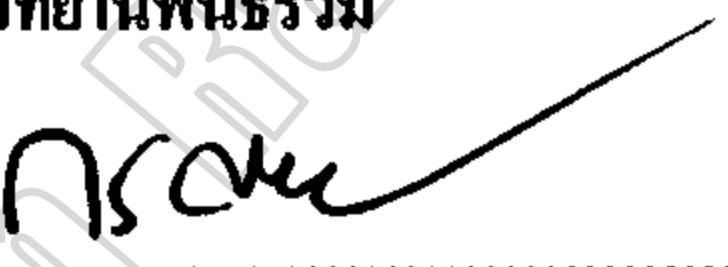
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายวิชัย พรหมบุตร
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.สิทธิชัย คีลัน)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

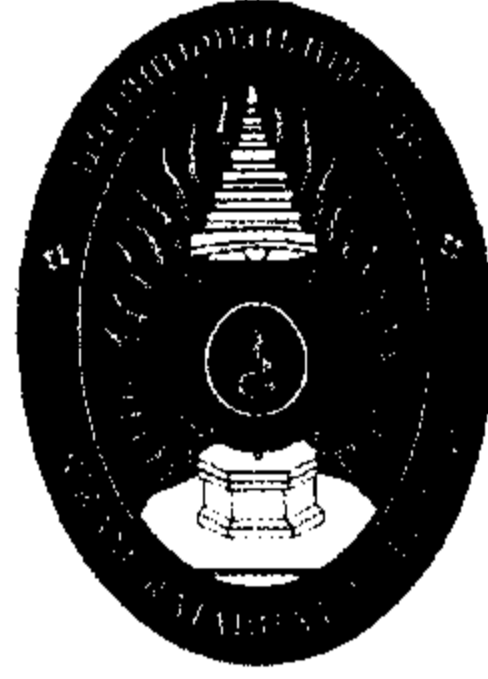

..... กรรมการ
(ดร.ตรีเพ็ญ พลเดช)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.กระพั่น ศรีงาน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน 18 ส.ค. 2559 พ.ศ.....

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายวิชัย พรหมบุตร
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.สิทธิชัย ดีดั้น)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.กระพั่น ศรีงาน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน... 18... ค.ศ. 2554.พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2		
ผู้วิจัย	วิชัย พรหมบุตร		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. สิทธิชัย ดีสัน		ที่ปรึกษาหลัก
	ดร. ศรีเพ็ญ พลเดช		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 148 คน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 483 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .983 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ โดยกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวม และ

รายด้าน พบว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันเช่นกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีระบบการวางแผนงานวิชาการ โดยผู้บริหารและครูกำหนดเป้าหมาย รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการ

TITLE Utilization of Information Technology for Academic Affairs Administration of Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2

AUTHOR Wichai phrombutr

ADVISORS Dr. Sittichai deelon Major Advisor
Dr. Sripen poldech Co - advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2016

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study opinions of school administrators and teachers on utilization of information technology for academic affairs administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2, 2) to compare their opinion on this issue, classified by their positions, experiences and school sizes and 3) to collect the development guidelines of using technology for academic affairs administration of schools, classified by their positions, experiences and school sizes. The population consisted of 284 administrators and 2,463 teachers from 233 schools, a total of 2,715 in academic year 2015. The sample was composed of 148 administrators and 335 teachers, a total of 483. The research tool was a questionnaire checklist, 5-rating scale and open-ended questions with the reliability of .983. The statistics for analyzing data were percentage, mean and standard deviation and one way ANOVA. Moreover, the paired differences were tested by using Scheffe's method with the statistical significance of .05 level. The results revealed that:

1. The opinion of the administrators and teachers about the use of information technology in the academic management of the schools in the aspects of academic planning, curriculum development, educational supervision were overall found at a high level.
2. Having compared the opinions of administrators and teachers' opinions on the state of information technology in the academic management of the schools, the difference of their opinions were not found in overall and each aspect.
3. The opinions of the administrators and teachers working at schools of

different sizes were not different in overall and each aspect. Having considered each aspect, it showed that academic planning was found different at the statistical significance level of .01 while the aspect of educational supervision was found different at the statistical significance level of .05. However, other aspects were not found different.

4. The opinions and recommendations of administrators and teachers about the use of information technology in the academic management of the schools were as follows: Academic planning system should be managed. School administrators and teachers should set goals of information technology. And the information technology should be utilized in order to develop academic affairs and to increase the academic effectiveness.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์และให้คำปรึกษาอย่างดีจาก บุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ดร.สิทธิชัย คีลัน ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและดร. กระพัน ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งและขอขอบคุณบัณฑิต วิทยาลัยที่อำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ นายนิคม ชันโสม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน จระเข้มาศ นายสุวรรณ ภาณี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสงโตน นายจันทร์ เทียงภักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนตุมใหญ่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 นางนวลอนงค์ แขวงระทุม ครู โรงเรียนบ้านโคกเพชรไสยา และ นางช่อม จิตใจรักษ์ ครู โรงเรียนบ้านโคกเพชรไสยา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายสมศักดิ์ ชอบทำดี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และขอบคุณบุคลากรเจ้าหน้าที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลและเก็บข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบคุณนายรังสรรค์ จันทร์สนาม ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โคกเพชรไสยา คณะ ผู้บริหาร และคณะครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณทุกท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ และ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทุกคนที่ช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่อง บูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพาจารย์ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ ผู้วิจัย

นายวิชัย พรหมบุตร

สารบัญ

	หน้า
หน้าอวมติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานวิชาการ.....	9
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	10
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	11
ความสำคัญของงานวิชาการ.....	12
ขอบข่ายของงานวิชาการ.....	13
หลักของการบริหารงานวิชาการ.....	14
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	15
การวางแผนงานวิชาการ.....	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพัฒนาหลักสูตร.....	20
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	24
การวัดและประเมินผล.....	31
การนิเทศการศึกษา.....	38
เทคโนโลยีสารสนเทศ.....	45
ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	45
ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	46
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
งานวิจัยในประเทศ.....	70
งานวิจัยต่างประเทศ.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	102
ความมุ่งหมายของการวิจัย	102
สมมติฐานของการวิจัย	102
วิธีดำเนินการวิจัย	103
สรุปผลการวิจัย	104
อภิปรายผลการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้	113
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย....	121
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	126
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	128
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	131
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	140
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	148
ประวัติย่อของผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม.....	86
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2.....	87
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการ.....	88
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูเกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	90
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูเกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	92
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูเกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล.....	94
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูเกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน...	97
4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน.....	98
4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่.....	99
4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	99
4.12 ค่าความถี่และร้อยละข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2	100

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 โมเดลโครงสร้างองค์การ.....	47
2.2 องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	56
2.3 ระบบคอมพิวเตอร์.....	58
2.4 ชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์.....	61

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน
Burmah Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันรับอิทธิพลมาจากกระแสโลกาภิวัตน์หรือยุคแห่งการติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ทำให้ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างไร้ขีดจำกัด อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง และการศึกษาของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่ประสงค์ ทุกคนจะพูดถึงโลกาภิวัตน์ว่าเป็นโลกไร้พรมแดน เนื่องจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ย่อโลกให้เล็กลง ทั้งในระยะทาง และเวลา ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดๆขึ้นในโลก ผู้คนในประเทศต่างๆ จะเห็นภาพและได้ยินเสียงจากจอโทรทัศน์ ราวกับว่าได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นๆ ไปด้วย โลกทั้งโลกได้ถูกเชื่อมโยงด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบต่างๆ ทั้งแบบใช้สาย (On Line) และไร้สาย เช่น โทรศัพท์แบบไร้สาย คลื่นวิทยุ โทรศัพท์ผ่านดาวเทียม คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตที่มีเครือข่ายทั่วโลก หากต้องการรู้เรื่องใดในโลกก็สามารถเรียกดูข้อมูลออกมาดูได้ตลอดเวลา โลกได้เชื่อมเส้นทางคมนาคมให้เป็นหนึ่งเดียวกัน มนุษย์ทุกประเทศทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยสะดวกรวดเร็ว (วัลลี หลีสันติพงศ์. 2542 : 6)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมนุษย์เทคโนโลยีมีส่วนสำคัญกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ที่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากับวงการอุตสาหกรรม การเกษตร การแพทย์ วิทยาศาสตร์ และในสาขาอื่นๆ อีกมากมาย และมีส่วนที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตมนุษย์ที่มากที่สุดก็คือเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ตั้งแต่ระดับองค์กรระดับชาติ จนถึงหน่วยงานระดับย่อยของแต่ละองค์กร ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีส่วนสัมพันธ์กับวงการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ จึงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับระบบการศึกษานองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 37-38) ด้านการบริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา อีกทั้งยังมีระบบในการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน

เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการบริหารงานอย่างมากและผลจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้หน่วยงานต่างๆ ต้องเรียนรู้และนำเทคโนโลยี

สารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของตน รวมทั้งหน่วยงานทางการศึกษา การที่หน่วยงานทางการศึกษาได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิตคือตัวนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่และที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว และเป็นการนำพาสถานศึกษาก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ อันเป็นการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป ในช่วงปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา เกิดสถานการณ์เด่นด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารมีด้วยกันหลายสถานการณ์ กล่าวคือ สถานการณ์ด้านพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่กำลังเติบโตพัฒนาขึ้นถือว่าเป็นยุคทองของเครือข่ายสังคมออนไลน์ส่วนวัฒนธรรมในการใช้งานสื่อเทคโนโลยีใหม่ๆเริ่มเปลี่ยนแปลง เด็ก เยาวชน สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในทางสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคมมากขึ้น ทำให้ต้องมีองค์กรในการจัดการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีองค์กรหลัก อย่าง 3N กสทช หรือ สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และองค์กรเสริม เช่น คณะกรรมการสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ จะช่วยให้เกิดการทำงานเพื่อการจัดระบบการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และสุดท้าย สถานการณ์ด้านรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนการทำงาน ซึ่งมีทั้งเครือข่ายและเครื่องมือสนับสนุนการทำงานในรูปแบบการขยายเครือข่าย และอยู่ภายใต้ระเบียบกฎหมายการคมนาคมและการสื่อสาร ตามนโยบายการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายใต้การจัดการที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 3-4)

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงได้กำหนดไว้ในกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 9 สาระสำคัญว่า รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาทุกระบบ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือวิชาการสื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พัฒนาบุคลากรด้านผู้ผลิตและผู้ใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 143)

สถานศึกษาทุกแห่งมีการบริหารงานวิชาการตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานนั้น จะให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรก สถานศึกษาที่

จัดการศึกษาเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ปัจจัยหนึ่งมาจากชื่อเสียงของสถานศึกษาด้านวิชาการ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญแสดงถึงคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆ งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (วิโรจน์ บุญเรือง. 2552 : 2) หากสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชากรในวัยเรียน ย่อมส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มุ่งปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมไทยและท้องถิ่น ให้แก่นักเรียนทุกคน เพิ่มอัตราการเข้าเรียนในทุกระดับตั้งแต่เด็กทั่วไป ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ลดอัตราการออกกลางคันและพัฒนารูปแบบการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ยกกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียน สมรรถนะครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ เร่งรัดพัฒนาความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาในสังกัดเพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักธรรมาภิบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. 2551 : 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2553 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 246 โรงเรียน ให้บริการทางการศึกษาครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอประโคนชัย อำเภอกระสัง อำเภอบ้านกรวด อำเภอพลับพลาชัย อำเภอห้วยราช มีภารกิจสำคัญ คือจัดการศึกษาภาคบังคับให้กับประชากรในวัยเรียนภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จังหวัดบุรีรัมย์ มีนโยบายให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสิทธิอย่างเท่าเทียมทั่วถึงและตรงตามศักยภาพ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการศึกษสำหรับเด็กพิเศษอย่างเป็น

ธรรมและทั่วถึง ผู้เรียนใช้คุณธรรมนำความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตร และมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทุกแห่งมีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งร่วมกับท้องถิ่น อนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมไทยและท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างทั่วถึง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. 2551 : 1-2)

ผู้บริหารและครูตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้และนำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิตคือตัวนักเรียน ภารกิจในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นผู้มีความบทบาทมากที่สุดในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดยุทธศาสตร์ ในการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้และที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารต้องรู้และเข้าใจถึงภารกิจตลอดจนขอบข่ายงานที่ต้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ในการเป็นผู้ริเริ่มดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปด้วยความราบรื่น ภารกิจโดยทั่วไปของผู้บริหารในแต่ละสถานศึกษามีลักษณะเหมือนกัน จะแตกต่างกันบ้างตามขนาดและปริมาณงานของสถานศึกษา และการคัดแปลงลักษณะของงานให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมและสิ่งแวดล้อม นพพงษ์ บุญศิริราดูล อ่างถึงใน ภาวดีดา ธาราศรีสุทธิ (2537 : 90) ผู้บริหารมีหน้าที่ต้องคอยกระตุ้นและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดีขึ้น และต้องคอยประสานงาน สัมภาษณ์ทางวิชาการว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ คอยติดตามความก้าวหน้าในด้านต่างๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือวางแผนในขั้นต่อไป ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถทางด้านการจัดระเบียบงาน รู้จักการจัดการองค์กร รู้จักเลือกคนเพื่อมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนต่างๆ การพิมพ์เอกสารรวมทั้งใช้ในการประมวลผลเพื่อจัดเก็บข้อมูล จัดทำสารสนเทศและเอกสารประชาสัมพันธ์รวมถึงการจัดทำเว็บไซต์ของโรงเรียน งานวิชาการได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การจัดทำข้อสอบ จัดทำสถิติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ แต่สภาพปัญหาส่วนใหญ่ยังขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เชื่อมต่อระบบ และซอฟต์แวร์ เป็นต้น เครื่องมือเครื่องใช้เฉพาะงานบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ สภาพและปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตลอดจนผู้ดูแลรักษา ขาดงบประมาณ

ในการพัฒนา ซ่อมบำรุงรักษาระบบและโปรแกรมของคอมพิวเตอร์ การพัฒนาของคอมพิวเตอร์ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหา คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารขาดความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ จึงไม่ได้รับความสนใจและการสนับสนุนจากผู้บริหาร

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เป็นแนวทางในการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน (สมาน อัสวภูมิ. 2549 : 240) ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล
5. การนิเทศการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 231 โรงเรียน เป็นผู้บริหารและครูจำนวน 2,743 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 231 คน ครู จำนวน 2,512 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 148 คน และครูจำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 483 คน แล้วสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดโรงเรียนแบ่งเป็น 3 ขนาด

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่นำเอาเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูลในรูปแบบต่างๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่วางไว้ ประกอบด้วย

2.1 การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานโดยการวางแผนที่เป็นระบบมีการกำหนดเป้าหมาย มีขั้นตอนการปฏิบัติโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษา โดยมุ่งความสำเร็จและประสิทธิภาพเป็นสำคัญ

2.2 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดที่วาดด้วยแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระที่จัดเรียงลำดับความยากง่ายและขั้นตอนไว้ล่วงหน้ามีการวิเคราะห์หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

2.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการรอบด้านของชีวิต โดยการวางแผนกิจกรรม การจัดเนื้อหา กิจกรรม การฝึกประสบการณ์ ฝึกฝน ความรู้ด้านต่างๆ ทั้งด้านสื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาความคิดและความสามารถที่หลากหลาย

2.4 การวัดและประเมินผล หมายถึง แนวทางปฏิบัติของครูในการพัฒนาเครื่องมือวัดผล โดยการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายมีการตรวจสอบความก้าวหน้าควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการการวางแผน การทำเครื่องมือการวิเคราะห์ การให้การแนะนำ การร่วมมือ ร่วมคิด การสนับสนุนด้านการศึกษา เพื่อการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาที่ส่งผลด้านประสิทธิภาพ คุณภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุเป้าหมาย

3. ตำแหน่ง หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

3.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

3.2 ครู หมายถึง ข้าราชการครูหรือพนักงานราชการที่ทำหน้าที่สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

4. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ตามการ
แบ่งของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ

4.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 120 ลงมา

4.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน

4.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการ
ศึกษาซึ่งแบ่งโครงสร้างโดยกระทรวงศึกษาธิการให้มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนติดตาม
การบริหารจัดการทางการศึกษา รับผิดชอบการพัฒนาการศึกษาในอำเภอประโคนชัย อำเภอกระสัง
อำเภอบ้านกรวด อำเภอพลับพลาชัย และอำเภอห้วยราช

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 ความสำคัญของงานวิชาการ
 - 1.4 ขอบข่ายของงานวิชาการ
 - 1.5 หลักของการบริหารงานวิชาการ
2. กระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 การวางแผนงานวิชาการ
 - 2.2 การพัฒนาหลักสูตร
 - 2.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 2.4 การวัดและประเมินผล
 - 2.5 การนิเทศการศึกษา
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.2 ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน

ความหมายของการบริหาร

การบริหารงานเป็นหลักสำคัญต่อการบรรลุเป้าประสงค์ของงาน โดยการบริหารเป็นกระบวนการที่ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร การบริหารนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน โดยอธิบายความหมายไว้ดังนี้

ภาวिका ชาราศรีสุทธิ (2542 : 131) กล่าวถึงการบริหารว่า การบริหารคือการจัดการหรือการควบคุมกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ เช่น การบริหารการเงินของมูลนิธิ การบริหารกิจการภาษี การบริหารกิจการแพทย์และสาธารณสุข การบริหารอาณานิคม การบริหารที่ดินรกร้างว่างเปล่า การบริหารก่อสร้าง การบริหารที่ดินทำกิน การบริหารกิจการอุตสาหกรรมและอื่นๆ ที่เป็นงานเรียกกันในปัจจุบันว่า “รัฐประศาสนศาสตร์”

วิโรจน์ สารรัตนะ (2542 : 2) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม

ปราสาท อินสรปรีดา (2549 : 6) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยใช้กระบวนการบริหาร การวางแผน การอำนวยการประสานงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

วินัย ดิสงส์ (2550 : 5) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การจัดการโดยการร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

เป้าหมายสำคัญในการบริหารคือความสำเร็จของงานหรือประสิทธิผลขององค์การตามวัตถุประสงค์ในการตั้งองค์การนั้นๆ และศาสตร์การบริหารและการนำศาสตร์บริหารไปใช้ได้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทขององค์การเป็นหัวใจสำคัญของประสิทธิผลขององค์การ อนันต์ชัย พงษ์สุวรรณ (2553 : 101) องค์การทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นองค์การธุรกิจ เอกชน หรือองค์การทางการศึกษา ต่างก็ทำงานในลักษณะที่เป็นทีม เป็นกลุ่ม จำเป็นต้องมีการบริหาร มีการแบ่งงานกันทำ ตามความสามารถและความถนัด เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ร่วมกันทำงานเพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ส่วนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับ

ความสามารถของผู้บริหาร (บุญชม ศรีสะอาด. 2552 : 9) เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำองค์กรจึงจำเป็นต้องมีทักษะสำหรับการบริหาร (Management Skills) โดยทั่วไปนั้น ผู้บริหารมักจะประสบปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงาน สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอาจมาจากการขาดทักษะ ขาดประสบการณ์และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นของผู้บริหาร ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารมี 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิดรวบยอด (จันทร์ธานี สงวนนาม. 2551 : 29)

การบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ คือ สถานศึกษาที่มีการบริหารอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีเรื่องที่ต้องเน้นอยู่ 2 เรื่อง ดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง. 2534 : 3)

1. เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องกำหนดงานให้ชัดเจน และกำหนดลำดับความสำคัญของงาน เช่น กำหนดงานในสถานศึกษาให้ชัดเจน เมื่อกำหนดงานแล้วจะต้องกำหนดลำดับความสำคัญของงานว่าจะทำอะไรเป็นสิ่งแรก และทำโดยสมำเสมอ ซึ่งถือว่าเป็น จุดเน้นของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จจะให้ความสำคัญกับวิชาการเป็นอันดับแรก รองลงมาคืองานกิจกรรมนักเรียน

2. เรื่องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดหน้าที่ของบุคคลแต่ละด้านให้ชัดเจน เพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อนก้าวก่ายกัน

วิธีการบริหารสถานศึกษาจะมีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาในทุกเรื่อง การบริหารที่มีประสิทธิภาพ จะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดศึกษาระดับปฐมวัยเด็กให้มีคุณภาพดี การบริหารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสื่อสารที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความมั่นคงทางการเงิน และให้ความสนใจต่อความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร

จึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมายของการบริหารที่เป็นภาพแห่งความสำเร็จของงานหรือประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถของบุคลากรในองค์กร

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อ

ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้หลายทัศนะ ดังนี้

วิชิต บุญเลิศ (2543 : 16) ได้ให้ทัศนะของงานวิชาการในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอนที่มุ่งผลสูงสุด ให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 2) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วิโรจน์ บุญเรือง. (2552 : 4) อ้างถึงใน สงวน สุทธิเลิศอรุณ ให้ความหมายเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ ในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย

วิโรจน์ บุญเรือง. (2552 : 4) อ้างถึงใน อุทัย ธรรมเตโช การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด หรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่วางไว้

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

งานที่ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาต้องดำเนินการในโรงเรียนมีอยู่ 6 งาน และงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด และเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน และเป็นงานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะวัตถุประสงค์แรกของการตั้งโรงเรียนก็คือการให้

การศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติ ส่วนงานด้านอื่น ๆ อีก 5 งาน ถือเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ภาวिका ธาราสุทธิ (2537 : 52)

ถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี วิโรจน์ บุญเรือง (2552 : 5)

งานวิชาการมีความสำคัญที่สุดของการบริหารโรงเรียน เนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขอบข่ายของงานวิชาการ

งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมไปถึงการพัฒนาผู้สอน ตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบพิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะ ด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ๆ เข้าไปด้วยผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้น เกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย เพราะการใช้หลักสูตรในโรงเรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องไปถึงการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอนและการประเมินผลด้วย วิโรจน์ บุญเรือง (2552 : 7)

อ้างถึงใน ก่อ สวัสดิพานิชย์

ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 29)

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์
หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

หลักของการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์(25435 : 15) ได้กล่าวถึงหลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน คือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้หลักการและแนวคิดในการบริหารงานวิชาการว่าจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องต่างๆ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 28)

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นและแนวคิดเพื่อบรรลุจุดประสงค์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการ ต้องคำนึงถึงหลักสำคัญคือ หลักแห่งประสิทธิภาพและหลักแห่งประสิทธิผล โดยมีเป้าหมายคือคุณภาพผู้เรียนเป็นหลักตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามความต้องการของสังคม โดยอาศัยผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนร่วมต่างๆ ในสังคม

กระบวนการบริหารงานวิชาการ
กระบวนการบริหารงานวิชาการ เป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง และได้มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ(2545 : 7-8) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการว่าในการบริหารงานทั่วไป กระบวนการบริหารประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ

1) การวางแผนพัฒนา หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณ นั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- (1) การกำหนดวิสัยทัศน์
- (2) การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ
- (3) การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- (4) การกำหนดกลยุทธ์
- (5) การกำหนดแผนงาน/โครงการ

2) การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- (1) การจัดองค์กรหรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงาน และภารกิจของผู้รับผิดชอบ
- (2) การสั่งการหรือมอบหมายงาน
- (3) การควบคุมงาน

(4) การติดตามกำกับ

(5) การประสานงาน

(6) การนิเทศงาน

3) การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วย งานดังต่อไปนี้

(1) การประเมินระหว่างดำเนินงาน

(2) การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน

(3) การรายงาน

กล่าวโดยสรุป กระบวนการบริหารงานวิชาการมีหลักปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ 1) การวางแผนหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) การดำเนินการหรือการนำแผนไปปฏิบัติโดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากร โดยมีการดูแลให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ 3) การติดตามและประเมินผลว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรคในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่ครอบคลุมกิจกรรมในทุกด้านที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ขอบข่ายของงานวิชาการจึงกว้าง และครอบคลุมงานหลายด้าน มีกระบวนการบริหารงานวิชาการได้ดังนี้ สมาน อัสวภูมิ (2549 : 240)

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล
5. การนิเทศการศึกษา

1. การวางแผนงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลทุกระดับของสถานศึกษา

การวางแผนก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นเครื่องชี้แนวทางการปฏิบัติงาน การวางแผนเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้น เพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตตามความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติ ก่อนหลัง

ดังนั้นการวางแผนวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวม และจัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ การทำแผนงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ได้มากที่สุด

เรื่องการวางแผนงานวิชาการยังมีนักวิชาการได้ให้ความเห็นไว้อีก เช่น อุทัย บุญประเสริฐ (2532 : 19 – 21) กล่าวว่า การวางแผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการบริหารที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เป็นงานสำคัญยิ่งในกระบวนการบริหารและการจัดการของหน่วยงาน และระบบบริหารทั้งระบบและกล่าวต่อไปอีกว่า การวางแผนเป็นความพยายามขององค์กร และหน่วยงานในการกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ จัดทำเพื่อให้ตอบสนองต่อภารกิจ ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการให้ได้ผลดีที่สุด ด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุด มีประสิทธิภาพสูงภายใต้ความจำกัดของทรัพยากร และเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในอนาคต โดยมุ่งความสำเร็จและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งสิ่งที่กำหนดไว้ว่าจะปฏิบัติจัดทำนั้นได้ผ่านการไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงความเป็นมาในอดีตถึงปัจจุบัน ปัญหาศักยภาพและแนวโน้มต่างๆ ในอนาคต ตลอดจนความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

การวางแผนงานวิชาการจึงพอสรุปได้ว่าเป็นการดำเนินงานโดยการวางแผนที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษา โดยมุ่งความสำเร็จและประสิทธิภาพเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้เห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น การวางแผนงานวิชาการมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ดังนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 122) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. สถานศึกษามีงบประมาณและทรัพยากรจำกัด การวางแผนจะช่วยให้ใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด
2. การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่ทำในอนาคตล่วงหน้า โดยการได้ศึกษาถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงอื่น เพื่อช่วยให้ผู้ทำงานสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า และเตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น
3. สถานศึกษาจะประกอบด้วยงานต่างๆ หลายงาน เช่น งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน นักศึกษา งานธุรการ ซึ่งแต่ละงานจะมีภาวะหน้าที่และแผนการดำเนินงานของตนเอง การสามารถจัดแผนร่วมกันระหว่างงานต่างๆ จะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้

4. การวางแผน ทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการเพราะงานวิชาการในสถานศึกษาถือเป็นงานหลัก ผู้บริหารควรมีหลักการวางแผนงานวิชาการดังนี้

4.1 ผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบการวางแผนทุกระดับ ตั้งแต่งานวิชาการระดับสถานศึกษา งานวิชาการระดับคณะจนถึงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ โดยการจัดให้มีการประชุม เพื่อปรึกษาหารือ หรือรับฟังความคิดเห็นของครูอาจารย์

4.2 ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการวางแผนของสถานศึกษาโดยทั่วไป ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดแผนงานของสถานศึกษาแต่โดยแท้จริงแล้วผู้บริหารมิใช่ผู้กำหนดแผน แต่ควรจะได้มีส่วนร่วมโดยการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบงานด้านอื่นๆ และครูอาจารย์ในสถานศึกษาค้ำคูณด้วย

4.3 ผู้บริหารควรมีทักษะในการวางแผน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควรมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการวางแผนจนสามารถชี้นำครูอาจารย์ได้

4.4 ผู้บริหารควรรู้จักการวางแผนในการบริหารงาน การวางแผนเป็นกระบวนการขั้นตอนหนึ่งของการบริหารงานต่างๆ จะสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หรือไม่ขึ้นอยู่กับการวางแผนงานวิชาการเป็นที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องตลอดไป

กระบวนการวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนเป็นกระบวนการอย่างมีขั้นตอนตามแนวความคิดของ แมสซี และ ดักลาส (Massie & Douglas 1981 : 220-222) อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ. (2539 : 17) ได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดเป้าหมาย ของการทำงานของสถานศึกษา ซึ่งมีผู้อำนวยการ เป็นผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายต่างๆ รวมทั้งการมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย ของการทำงาน เช่นการวางแผนการรับนักเรียนนักศึกษา การปรับปรุงการเรียนการสอน การกำหนดเป้าหมาย หากสามารถรวมความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆก็จะเป็นประโยชน์ต่อ การบริหารสถานศึกษา

2. การค้นหาโอกาสและการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น เป็นการหาแนวทางที่จะช่วยให้แผนที่วางไว้สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อเป็นข้อมูลที่จะพยากรณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้

3. การแปลโอกาสให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นการนำเอาแผนที่มีอยู่ไปใช้อย่างมี

เหตุผล เช่น งบประมาณที่เพียงพอ การจับบุคลากรที่เหมาะสม และต้องมีความสามารถในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่

4. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของงาน แบ่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้รู้ว่าทำงานอะไร เช่นครูแต่ละคนจะสอนวิชาอะไร มีจุดหมายเชิงพฤติกรรมอย่างไรบ้าง จะเลือกวิธีสอนและประเมินผลอย่างไร ทำให้การทำงานสะดวก และคล่องตัว

5. การตรวจสอบแบบการทบทวน เป็นการตรวจสอบและประเมินผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน ในการประเมินผลสามารถตรวจสอบได้ 2 ลักษณะคือ

5.1 การประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนงานที่กำลังดำเนินอยู่ได้ดีขึ้น

5.2 การประเมินผลรวบยอด เป็นการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนหรือโครงการแล้วสรุปได้ว่า การวางแผนวิชาการประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินการ การค้นหาโอกาสเลือกแนวทางและการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

แผนการปฏิบัติงานวิชาการ

การบริหารงานใดๆ ก็ตาม เป็นที่ยอมรับว่าการทำงานโดยการวางแผนย่อมมีผลดีกว่าที่จะไม่มีการวางแผน เพราะแผนช่วยให้ผู้ทำงานได้ทราบแนวทางปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร จะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง ทางหลักเรื่องและแก้ไขควรเป็นอย่างไร นอกจากนี้แผนยังช่วยเตือนในเรื่องของเวลาให้ปฏิบัติงานได้ตามกำหนดที่วางไว้ และยังช่วยควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแนวและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารที่ฉลาดจึงควรทำแผนในการบริหารงานใดๆ การบริหารงานก็เช่นกัน ผู้บริหารควรจะได้จัดวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการไว้ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนของการทำแผนงานทางวิชาการ ผู้บริหารควรจะได้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้มีผู้ส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมเกี่ยวกับการวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอน เพื่อแผนงานจะได้เป็นแผนที่มีความคิดกว้างขวาง

2. จัดแบ่งงานด้านวิชาการออกเป็นด้านๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน เช่น งานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริการสื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เป็นต้น

3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหลักสูตรที่จะใช้สอนในระดับที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรการศึกษาระดับประถม ระดับมัธยมต้น และระดับมัธยมปลาย เป็นต้น

4. จัดวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่องโดยอาจแบ่ง ดังนี้

4.1 ภาระหน้าที่ที่เคยปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งหมายถึงงานที่จำเป็นต้องทำและปฏิบัติกันอยู่อาจจะนำมาพิจารณาว่าจะต้องทำอะไรในปีต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสิ่งที่จะต้องเตรียมหาล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน อุปกรณ์ ทรัพยากร ฯลฯ ได้มาอย่างไร

4.2 ภาระหน้าที่ใหม่ที่คิดขึ้น หรือขยายงานให้กว้างขวางขึ้นจะมีอะไรและเป็นอย่างไร การคิดริเริ่มทำงานใหม่ๆ นอกเหนือจากงานประจำเป็นคุณสมบัติอันหนึ่งของผู้บริหารอยู่แล้ว โรงเรียนน่าจะมียางหรือโครงการทางวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานใหม่ควรจะเป็นงานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากงานที่เป็นอยู่เดิม และสอดคล้องกับแนวนโยบายทางด้านวิชาการของโรงเรียน

5. จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้อย่างละเอียด อาจจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานการทำแผนการทำงานโดยใช้เทคนิค PERT และ CPM ฯลฯ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แผนงานวิชาการนี้ ถือว่ามีความสำคัญต่องานวิชาการอย่างยิ่ง การมีแผนงานกำหนดขึ้นไว้ เปรียบเสมือนได้กระทำงานเสร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง แผนงานนี้จะช่วยชี้ช่องทางการปฏิบัติงาน ช่วยติดตามงานและควบคุมการทำงานอีกทอดหนึ่งด้วย กระบวนการบริหารงานวิชาการจะสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ ต่อเมื่อผู้บริหารจะต้องทำการประเมินผลงานหลังจากสิ้นสุดการนำไปปฏิบัติแล้ว

2. การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ นั้น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลาง เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ สาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ให้จัดทำเกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยต้องมีลักษณะความหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นศัพท์ทางการศึกษา ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับ การศึกษามีนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545 : 1) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่าหลักสูตรสถานศึกษา เป็นแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพสูงสุด

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1272) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประมวลวิชา และกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

สังค อุทรานันท์ (2532 : 16) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักสูตร คือข้อกำหนด แผนการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหารายวิชา สื่อการเรียนการสอนวิธีการสอนและการประเมินผล
2. หลักสูตร คือสิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะรายวิชา ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่ายหรือเป็นขั้นตอนอย่างใดแล้ว หลักสูตรประกอบด้วย ประสพการณ์ทางการเรียน ซึ่งได้วางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ
3. หลักสูตรเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น สำหรับให้ประสพการณ์ทางการศึกษาแก่ผู้เรียน
4. หลักสูตรประกอบด้วยประสพการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนได้ทำ ได้รับรู้และได้ตอบสนองต่อการแนะนำของสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2533 : 2) กล่าวถึงหลักสูตรว่า หลักสูตรหมายถึงข้อกำหนดที่ไว้ด้วย จุดหมาย และแนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ดอล (Doll, 1996 : 14) ได้นิยามหลักสูตรสถานศึกษาว่า หลักสูตรสถานศึกษา คือ ประสพการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้รับจากการดูแลของสถานศึกษา หรือหลักสูตร คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของผู้เรียน จากการดูแลของสถานศึกษา

จากความหมายที่นักการศึกษาได้ให้นิยามไว้ สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึงข้อกำหนดที่ไว้ด้วยแผนการจัดการเรียนการสอนที่มี หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระที่จัดเรียงลำดับความยากง่ายและขั้นตอนไว้ล่วงหน้าของสถานศึกษา เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

ความสำคัญของหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2542 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเหมือนบ้ำาหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา

4. ในระดับการสถานศึกษาหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
 5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
 6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
 7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
 8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกอย่างไร
 9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร
 10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม
- สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญมากที่สุดในการจัดการศึกษา ซึ่งสามารถกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเปรียบเหมือนพิมพ์เขียว และรายละเอียดประกอบแบบการก่อสร้าง ผู้บริหารโรงเรียนคือผู้ควบคุมการก่อสร้าง ครูคือช่างฝีมือทั้งหลาย หากควบคุมการก่อสร้างไม่เข้าใจแบบไม่สนใจรายละเอียดประกอบแบบ สิ่งก่อสร้างที่สำเร็จออกมาย่อมมีลักษณะเป็นไปตามความพอใจของช่างฝีมือและผู้ควบคุมงาน จะหามาตรฐานและลักษณะที่แน่นอนยอมไม่ได้ ในทำนองเดียวกันถ้าผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนไม่สนใจหลักสูตรและรายละเอียดประกอบหลักสูตรแล้วผลการเรียนการสอนจะไม่มีจุดหมายที่แน่นอน ยากแก่การควบคุมดูแลและไม่อาจประเมินได้ว่า งานวิชาการประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด

จากข้อเปรียบเทียบดังกล่าว สรุปได้ว่าผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีบทบาทหน้าที่การใช้หลักสูตร ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะผู้นำการใช้หลักสูตร อันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารหลักสูตร ต้องมีบทบาท

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดถี่ถ้วน จนสามารถแปลออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติได้ กำหนดผู้รับผิดชอบ ชี้แจงแนะนำครูผู้สอนได้

1.2 ชักนำและวางมาตรการให้ครูผู้สอนสนใจหลักสูตรจุดเริ่มต้นของการเรียนการสอนทุกวิชาที่อยู่ในหลักสูตร ไม่ใช่อยู่ในแบบเรียนของรายวิชานั้น ๆ และไม่ใช้อยู่ที่คู่มือครูของรายวิชานั้น ๆ หน้าที่โดยตรงของผู้บริหารต้องชี้ชวน ชักนำให้ครูผู้สอนหันมาสนใจ ทำความเข้าใจหลักสูตรให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอนทุกคนต้องเข้าใจหลักการ จุดหมายของหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้งจนจำได้ จึงจะทำให้การเรียนการสอนทุกรายวิชาที่มีคุณภาพประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องวางมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อการนี้ให้ได้

1.3 ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นคนแรกของโรงเรียนที่ต้องทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร อาจมาจากเอกสารสั่งการ ประกาศ และระเบียบต่างๆ ต้องรีบทำความเข้าใจ ขยายความ ตีความให้ชัดเจนกำหนดแนวทางปฏิบัติและชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว เพื่อจะได้ดำเนินงานได้ถูกต้องทันที่

1.4 ควบคุม ดูแล และติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนต้องเอาใจใส่ สอดส่องดูแลช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศครูอาจารย์ให้ดำเนินตามแนวปฏิบัติที่วางไว้ ขณะเดียวกันติดตามผลการทำงานทุกระยะ ด้วยการสังเกต หรือกำหนดวิธีการเป็นเอกสารตามความเหมาะสมกับแนวปฏิบัติที่วางไว้

2. ครูผู้สอน ในฐานะเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ครูจึงมีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะทำให้หลักสูตรในภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งในแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาฉบับปัจจุบันนี้ เน้นบทบาทของครูให้เป็นผู้ชี้แนะหรือคอยช่วยเหลือฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักการค้นคว้าทดลองด้วยตนเอง

ในการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียน ครูควรได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพราะจะช่วยให้ครูสามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมได้ และขณะที่ครูสอนพึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ มิใช่มุ่งพัฒนาเฉพาะวิชาการเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะฝากความหวังไว้กับครู ครูจึงควรมีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

2.1 ทำการศึกษาหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองใช้อย่างชัดเจน

2.2 ทำการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.3 ทำการสอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ใช้อยู่

2.4 พยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสม หรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการใช้หลักสูตรที่ตนเองเป็นผู้ใช้

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต และแสดงว่าบุคคลนั้นมีความเจริญเติบโต การเรียนรู้เป็นหัวใจของการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาก็คือ โรงเรียนที่จัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างได้ผลนั่นเองซึ่งมีนักวิชาการให้แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2543 : 43) ได้ให้แนวคิดหรือทัศนะเกี่ยวกับ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า “เป็นพัฒนาการรอบด้านของชีวิต มีองค์ประกอบ ปัจจัย และกระบวนการที่หลากหลายมีพลังขับเคลื่อนเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนได้สัดส่วน สมดุลกัน เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตและสังคม”

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 21-23) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตามมาตรา 42 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาความคิดและพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ของผู้เรียน ซึ่งการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดเป็นกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ที่พึงประสงค์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์การนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ

ทิสนา แคมณี และคณะ (2545 : 55-58) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหรือการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการปฏิรูปในสาระสำคัญหลักๆ-รวม 8 ด้าน ได้แก่ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งในแต่ละด้านล้วนมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจะดำเนินการในด้านใดด้านหนึ่งโดยไม่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับด้านอื่นๆไม่ได้ อย่างไรก็ตามหากจะถามว่า “อะไรเป็นประเด็นสำคัญที่สุดหรือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524” คำตอบที่ได้ก็คงจะตรงกันว่า การปฏิรูปทุกด้านมุ่งสู่หลักชัยคือ การให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งหมายถึงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้นั่นเอง

วิเศษ ชินวงศ์ (2545 : 35) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือการกำหนดจุดหมายกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ และการวัด ประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้อง กับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 34) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ว่าผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทและภารกิจในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระหน่วยการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้อง กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และให้รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝัง คุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นในการนิเทศที่ร่วมมือ ช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตรเช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่นๆตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมนอกจากนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 12) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ได้บัญญัติในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการรอบด้านของชีวิต โดยการจัดเนื้อหา กิจกรรม การฝึกประสบการณ์ ผสานความรู้ด้านต่างๆ ที่มุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาความคิด และความสามารถที่หลากหลาย

พัฒนาการทุกด้านทุกวัยของชีวิตผู้เรียน มีทฤษฎีและแนวปฏิบัติชัดเจนที่ส่งเสริมสร้างสรรค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่มุ่งตรงที่คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ครูจึงมิใช่ผู้รับจ้างใช้แรงงาน การเจรจาต่อรองใดๆ ของครูจึงกระทำเพื่อความเจริญของศิษย์มิใช่เพื่อตนเอง (สุนน อมรวิวัฒน์. ม.ป.ป. :ไม่มีเลขหน้า)

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นตัวตั้งหรือยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง สถานการณ์จริงของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จึงต้องเอาผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง ครูจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรมและการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้านทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคมและทางสติปัญญา ซึ่งรวมถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณ เหลือแต่มิติทางวัตถุจึงพากันวิกฤตทั้งโลก การศึกษาสมัยใหม่ที่จะพามนุษย์รอดจากวิกฤตการณ์ต้องไปให้ถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณ เพราะจิตวิญญาณอยู่ในชีวิตมนุษย์ การเรียนที่เอาชีวิตเป็นที่ตั้งจะทำให้ค้นพบมิติทางจิตวิญญาณ

การเรียนการสอนแบบเอาชีวิตเป็นตัวตั้งนี้ ควรจะเปลี่ยนบทบาทจากการต้องท่องบ่นเนื้อหาวิชามาถ่ายทอดให้นักเรียนฟัง เป็นผู้ให้ความรัก ความสนใจในชีวิตของนักเรียนแต่ละคน จัดประสบการณ์การเรียนรู้อันหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนร่วมเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในสถานการณ์จริง รู้ศักยภาพที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคนและส่งเสริมให้นักเรียนได้นำศักยภาพนั้นมาใช้ นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพตามความถนัดของตนจะมีความสุขอย่างยิ่งและรักครูอย่างยิ่ง เพราะการเรียนการสอนแบบนี้เป็นกระบวนการอันละเอียดของความเป็นมนุษย์ ซึ่งรวมเอาประชาธิปไตยและธรรมะเข้ามาในกระบวนการนี้ด้วยชีวิตของครูจึงเปลี่ยนไป

นำไปสู่ความสุขและความสร้างสรรค์อย่างยิ่ง กระบวนการเรียนรู้ที่ดีเป็นการปฏิวัตินุชย์ และปฏิวัตินุชยชาติ (ประเวศ วะสี, ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนรู้ นักการศึกษา นักคิด ครูอาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนและลักษณะกระบวนการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 19-39)

ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์

ผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและ คนมีความสุข

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูง ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพ ดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

ลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ คือ กระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี

คนเก่ง และมีความสุข

หากมีการจัดกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมหรือที่เรียกว่าบูรณาการตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นแล้วย่อมส่งผลให้ได้คนไทยที่เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข คุณสมบัติ 3 ประการ ต่างเป็นปัจจัยอิงอาศัยซึ่งกันและกันมิได้เรียงลำดับก่อนหลัง เพราะถ้าพิจารณาอย่างบูรณาการแล้วก็ไม่จำเป็นต้องถกเถียงกันว่าคำใดควรมาก่อนคำใด

จุดหมายสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้คือ การพัฒนาคุณภาพของคนไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ทุกฝ่ายต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ทำ ทบทวน พิสูจน์ผล แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงพึ่งพาตนเองได้เนื่องจากใฝ่หาความรู้ได้เองและใช้ความรู้ทางสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ความหมายของกระบวนการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 35) ให้ความหมายว่า กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคน และชีวิตให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้ เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

คำหามาน คนไค (2547 : 22) ให้ความหมายของ กระบวนการเรียนรู้ว่า กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติของครูและผู้เรียน ครูเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ปัจจัยการเรียน ยั่วยุส่งเสริม ให้กำลังใจผู้เรียน ผู้เรียนปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยดู ฟัง ชักถามและคิด วิเคราะห์เก็บข้อมูล ค้นหาสาระสำคัญ เมื่อเข้าใจก็เก็บสาระสำคัญด้วยการบันทึก นำมาสรุป และ รายงาน

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 ตั้งแต่มาตรา 22 ถึง 30 สาระสำคัญประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ที่เป็นแนวทางการจัดการศึกษา และจัดการเรียนรู้ มีทั้งที่เป็นหลักการ วิธีการและแนวปฏิบัติ มาตรา 24 ว่าด้วยการจัด กระบวนการเรียนรู้ กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (คำหามาน คนไค. 2547 : 8-9)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมอันดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายในสังคมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 38-39)

1. กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีโอกาสคิด ทำ สร้างสรรค์ โดยที่ครูช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน

2. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านความสามารถสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกาย และจิตใจและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

3. สาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัย ความถนัดความสนใจของผู้เรียนและความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้จากสาระและกระบวนการ จะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน

4. แหล่งเรียนรู้มีหลากหลายและเพียงพอ ที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัด ความสนใจ

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ ถักทอความคิด พิชิตปัญหาาร่วมกัน

6. ศิษย์มีความศรัทธาต่อครูผู้สอน สาระที่เรียนรวมทั้งกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนใฝ่รู้ มีใจรักที่จะเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูต้องมีความเชื่อว่าศิษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

7. สาระและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถนำผลจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

8. กระบวนการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด

การพัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. การรวบรวม วิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง การให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความเข้าใจจากแบบสอบถาม จากการอ่าน จาก การค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นความรู้และความเข้าใจของตน การให้ผู้เรียน ปฏิบัติงาน ปฏิบัติการทดลองเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการและสรุปผลงาน ของตน การให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผลในขณะเดียวกันก็ต้อง คำนึงถึงการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย สิ่งต่างๆที่กล่าวนี้ ล้วนแต่เป็นความต้องการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น

2. กำหนดการเตรียมการ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องใช้ที่ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่ง ต่างๆ สื่อและอุปกรณ์ก็จะเป็นสิ่งที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ เช่น หนังสือค้นคว้าที่จัดมาให้ในการสอนแต่ ละหน่วยการเรียนรู้ การเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ การเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติที่จะช่วยพัฒนา ความคิด การเตรียมคำถามที่จะใช้กระตุ้นความคิด เป็นต้น เนื่องจากโรงเรียนทั้งหลายมีสื่อการเรียน การสอนอยู่มาก จากการจัดการรวบรวมและสะสมมาตลอด จึงควรมีการสำรวจสิ่งที่มีอยู่แล้ว ก่อนที่จะเตรียมจัดหาสิ่งที่ยังขาดแคลนตามกำลังของโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ ควรจะเน้นสื่อที่มีอยู่ใน ห้องเรียนก่อน

3. กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือแต่ละวิชา ตามแนวคิด ในปัจจุบันต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับ จุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลอง ปฏิบัติในสิ่งต่างๆ ก็ควร ประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจแตกต่างกันไป สำหรับผู้เรียนทุกคนไม่สามารถ ประเมินโดยใช้แบบทดสอบในทุกๆ เรื่องเหมือนแต่ก่อน ประกอบกับหน่วยการเรียนรู้ รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้แล้วการประเมินจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ต่างๆ ด้วย

ดวงเดือน อ่อนน่วม และทศนา แคมมณี (2548 : 61) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้แบบบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
2. ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม
3. ครูจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเรื่องที่จะเรียนรู้
4. ครูจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสาระ การคิด การปฏิบัติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

5. ครูจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและความเป็นจริง
6. ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
7. ครูจัดการเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยการคิดแบบอุปนัย
8. ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงงานและโครงการของโรงเรียน โดยสอดแทรก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบหรือวัดผลเพื่อนำข้อมูลหรือผลที่ได้เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนา หรือตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ โดยมีนักวิชาการให้แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2544 : 1) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึงการนำเอาข้อมูลต่างๆที่ได้จากการวัดรวมกับการใช้วิจารณญาณของผู้ประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อให้ได้ผลเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง

สงบบ ลักษณะ (2544 : 1) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล คือ กระบวนการวัดผลการเรียนรู้ตามแนวทาง 3 ประการคือ วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง วัดได้ตรงความเป็นจริง และวัดพฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546 : 50) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการวัดผลและสังเกตผลอย่างเป็นระบบ เป็นวิธีการประเมินผลความสามารถทางด้านต่างๆของผู้เรียน โดยมุ่งประเมินจากผลงานที่ปฏิบัติจริงมากกว่าประเมินจากผลการทดสอบด้านข้อสอบแบบเลือกตอบและเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริงต้องมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 1) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงหมายถึง การประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริง มีเวลาเพียงพอสำหรับวางแผน การลงมือทำงาน จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์ มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกัน

จึงสรุปการวัดและประเมินผล หมายถึง การใช้ข้อมูลเพื่อประกอบในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย โดยมีเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน

การวัด (Measurement) ความหมาย ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวัด และการ

วัดผล บางคนเข้าใจว่า 2 คำนี้เป็นคำเดียวกัน มีความหมายเหมือนกัน เพราะมาจากภาษาอังกฤษคำเดียวกันคือ measurement แต่ในภาษาไทย 2 คำนี้มีความหมายต่างกันเล็กน้อย ดังนี้ (ทิวต์ล มณีโชติ, 2549 : 2-30)

การวัด เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด

การวัดผล เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด โดยสิ่งที่ต้องการวัดนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือ กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เช่น การวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่วัดคือ ผลที่เกิด จากการเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ประกอบของการวัด

องค์ประกอบของการวัดประกอบด้วย

1. สิ่งที่ต้องการวัด
2. เครื่องมือวัด
3. ผลของการวัด

องค์ประกอบของการวัดที่สำคัญที่สุด คือ เครื่องมือวัด เพราะเครื่องมือที่มีคุณภาพจะ ให้ผลการวัดที่เที่ยงตรงและแม่นยำ

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 1) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริง มีเวลาเพียงพอ สำหรับวางแผน การลงมือทำงาน จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์ มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วย ตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายหลายมีการตัดสินโดยใช้เกณฑ์หรือ มาตรฐานเดียวกัน

การประเมิน

ความหมาย การประเมินและการประเมินผล มีความหมายทำนองเดียวกับการวัดและการ วัดผล ดังนี้

การประเมิน เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัด คือ การนำตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ได้ จากการวัดมาตีค่าอย่างมีเหตุผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ เช่น โรงเรียน กำหนดคะแนนที่น่าพอใจของวิชาคณิตศาสตร์ไว้ที่ร้อยละ 60 นักเรียนที่สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ หรืออาจกำหนดเกณฑ์ไว้หลายระดับ เช่น ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 40 อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง ได้คะแนนร้อยละ 40-59 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้คะแนนร้อยละ

60-79 อยู่ในเกณฑ์ดี และได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้ เรียกว่าเป็นการประเมิน

การประเมินผล มีความหมายเช่นเดียวกับการประเมิน แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัดผล สำหรับภาษาอังกฤษมีหลายคำ ที่ใช้มากมี 2 คำ คือ Evaluation และ Assessment 2 คำนี้มีความหมายต่างกัน คือ

Evaluation เป็นการประเมินตัดสิน มีการกำหนดเกณฑ์ชัดเจน (absolute criteria) เช่น ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ตัดสินว่าอยู่ในระดับดี ได้คะแนนร้อยละ 60-79 ตัดสินว่าอยู่ในระดับพอใช้ ได้คะแนนร้อยละ 60 ตัดสินว่าอยู่ในระดับควรปรับปรุง evaluation จะใช้กับการประเมินการดำเนินงานต่างๆ ไป เช่น การประเมินโครงการ (Project Evaluation) การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation)

Assessment เป็นการประเมินเชิงเปรียบเทียบ ใช้เกณฑ์เชิงสัมพัทธ์ (relative criteria) เช่น เทียบกับผลการประเมินครั้งก่อน เทียบกับเพื่อนหรือกลุ่มใกล้เคียงกัน Assessment มักใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือใช้ในการประเมินตนเอง (Self Assessment)

จากแนวคิดต่างๆ พอสรุปได้ว่าการวัดผลและประเมินผลเป็นการตรวจสอบการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผลงานหรือผลการประเมิน โดยมีเกณฑ์ที่มีมาตรฐานเปรียบเทียบข้อมูลของผู้เรียนที่ต้องการวัดผลและประเมินผล

ลักษณะการประเมินทางการศึกษา

การประเมินทางการศึกษามีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งควรทำการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 2. เป็นการประเมินคุณลักษณะหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่
 3. เป็นการประเมินในภาพรวมทั้งหมดของผู้เรียน โดยการรวบรวมข้อมูลและประมวลจากตัวเลขจากการวัดหลายวิธีและหลายแหล่ง
 4. เป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายกลุ่ม ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและอาจรวมถึงคณะกรรมการต่างๆ ของโรงเรียน
- ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผล การเรียนที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียนแล้วยังสะท้อนถึง ประสิทธิภาพการสอนของครู และเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัด การศึกษาของสถานศึกษาด้วย ดังนั้นครูและสถานศึกษาต้องมีข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งจากการประเมินในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับอื่นที่สูงขึ้น

มาตรฐานการเรียนรู้ หัวใจสำคัญของการวัดและประเมินผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของ ชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้น พื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ หลักสูตรระดับต่างๆ ที่จัดทำขึ้น ต้องมีลักษณะหลากหลาย ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดย มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ โดยสาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็น วิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความคิด งาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

จากสาระบัญญัติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรขึ้น เรียกว่า “หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551” มีลักษณะเป็นหลักสูตรแกนกลาง มีโครงสร้าง ยืดหยุ่นเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หัวใจสำคัญของหลักสูตร นี้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อ เรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและเรียนจบแต่ละช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร นี้กำหนดไว้ 2 ระดับที่มีความสัมพันธ์กัน คือ มาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน (12 ปี) และมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น มี 4 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 3 ปี ช่วงชั้นที่ 1 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 2 ระดับ กำหนดคุณลักษณะแยกตามกลุ่มเนื้อหาวิชาเรียกว่า “กลุ่มสาระการเรียนรู้” มี 8 กลุ่ม ซึ่ง หลักสูตรกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่เห็นว่าผู้เรียนจำเป็นต้องมีไว้ เพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนใช้ในการ ดำรงชีวิตให้มีคุณภาพสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เห็นว่าเหมาะสมกับความสามารถความ ถนัด และความสนใจของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นกรอบสำคัญสำหรับใช้ในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีคุณภาพตามที่กำหนดไว้หรือไม่

จากมาตรฐานการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาจะต้องนำมากำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละปีการศึกษาหรือภาคเรียน (ในระดับมัธยมศึกษาบางวิชาเรียนภาคเรียนเดียว ไม่ได้เรียนทั้งปี) เรียกว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (learning outcome) รายปีหรือรายภาคเรียน ขึ้นต่อนี้สำคัญมาก เพราะสถานศึกษาจะต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั้ง 3 ปี ต้องครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น คือ ต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความตรง (validity) ตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพราะหากกำหนดไม่ตรงและไม่ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแล้ว จะทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ฉะนั้น สถานศึกษาต้องดำเนินการในส่วนนี้ด้วยการให้ความสำคัญอย่างยิ่ง โดยการวิเคราะห์ ศึกษา ทบทวนอย่างละเอียด หากเป็นไปได้ควรให้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวตรวจสอบก่อน การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนอกจากต้องตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้แล้ว ต้องเหมาะสมกับระดับและสภาพของผู้เรียนแต่ละชั้น

ภารกิจสำคัญอีกอย่างที่สถานศึกษาต้องจัดทำควบคู่ไปกับการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้ที่ตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้รายปี จากนั้นสถานศึกษาต้องจัดทำคำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ และครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งแผนรวม (แผนจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้) และแผนการเรียนรู้รายครั้ง นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดแนวปฏิบัติ เกณฑ์ และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

จากการที่สถานศึกษาต้องกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาเองนั้น สถานศึกษาควรจัดทำแนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ให้การประเมินผลเรียนของสถานศึกษามีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้อง ยุติธรรมและมีผลการดำเนินงานที่น่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับทั้งด้านสังคมและกฎหมายจากทุกฝ่าย ซึ่งสถานศึกษาอาจจัดทำเป็นระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา ที่อาจให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ สำหรับแนวทางการประเมินองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมหรืออนุกรรมการองค์ประกอบนั้นๆของสถานศึกษา และถ้า

เป็นไปได้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการวัดและประเมินผลการศึกษา สำหรับสาระของระเบียบอาจแบ่งเป็นหมวด ๆ ดังนี้

1. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา
2. ข้อกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. การตัดสินผลการเรียนรู้
5. สาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายละเอียดแต่ละหมวดเป็นไปตามแนวทางการวัดและประเมินผลการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ดังนี้

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน โดยมีหลักการดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน
2. การวัดและประเมินผลเรียนรู้ ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร จัดให้มีการประเมินการอ่าน คិควิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา
4. ให้การวัดและประเมินผลเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ ในการจัดการเรียนการสอนต้องมีการวัดและประเมินพัฒนาการเรียนของผู้เรียน และต้องดำเนินการด้วยวิธีที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับช่วงชั้นของผู้เรียน
5. การประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนและตัดสินผลการเรียน
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตรวจสอบผลการประเมินผลเรียนรู้ของผู้เรียนได้

7. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษา
8. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน และเป็นหลักฐานแสดงวุฒิและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

ข้อกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไว้แต่ละหัวข้อขยความเพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. ระดับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร 4 ระดับ คือ

1.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนเป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

1.2 การประเมินผลการเรียนรู้ระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายปีหรือรายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

1.3 การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการ โดยประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจระดับนโยบายของประเทศ

2. ขอบเขตของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเกือบทั้งหมด ขอบเขตของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบหลัก คือ

- 2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 2.2 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
- 2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ
- 2.4 การประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาของผู้เรียน

5. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่โรงเรียนต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการพัฒนาครูให้มีศักยภาพ มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ที่สัมพันธ์กับหลักสูตรและสอดคล้องกับหน่วยงาน ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 15) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือระหว่างครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ประกอบ เมื่อนสกุล (2552 : 14) สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการในการทำงานร่วมกัน โดยมีการร่วมคิด ร่วมทำ สนับสนุน ชี้แนะ ชี้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

วิโรจน์ ศรีภักดี (2553 : 9) สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารร่วมกันทางการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศในการที่จะช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สเปียร์ (Spears. 1967 : 10 ; อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีดิลก. 2532 : 261) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกันกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการที่กระตุ้นความก้าวหน้าของครูและ มุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อให้ครูได้ช่วยตัวเองได้

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้การแนะนำ การร่วมมือ ร่วมคิด การสนับสนุนด้านการศึกษา เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลด้านประสิทธิภาพ คุณภาพและ เกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุเป้าหมาย

ความสำคัญของการนิเทศ

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 264) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นไปเพื่อ

1. ช่วยให้ครูค้นหา และเรียนรู้วิธีการทำงานด้วยตนเอง
2. ช่วยให้แยกแยะ และวิเคราะห์ปัญหาได้
3. ช่วยให้มีความมั่นคงในอาชีพ
4. ช่วยให้คุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
5. ช่วยให้เข้าใจถึงปรัชญา และความต้องการทางการศึกษา
6. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของ โรงเรียน และให้การสนับสนุน

โรงเรียน

เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้มองเห็นความจำเป็นต้องพัฒนาการนิเทศการศึกษา ดังเหตุผลต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน และการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน และยุ่งยากจึงจำเป็นต้องอาศัยการนิเทศการศึกษา
2. มีความจำเป็นต่อการเจริญงอกงามของครู
3. มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษา ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ
5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในวงการศึกษาก็ด้วย
6. เพื่อให้ทันกับองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง จำเป็นต้องมีศึกษานิเทศก์ให้

ความช่วยเหลือ

การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของสถานศึกษาที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ทุกคนในองค์กรต้องร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

กรองทอง จิระเชชากุล (2550 : 4) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ หรือการนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูในสถานศึกษานั้นในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

ประกอบ เนื่อนสกุล (2552 : 23) สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการ มีการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคคลในโรงเรียนทุกฝ่าย โดยใช้เทคนิคชี้แนะ กระตุ้น ชักจูงส่งเสริมช่วยเหลือ ให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมให้เต็มตามวัยและศักยภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม ทำให้ผลการศึกษาพัฒนาขึ้น

ราณี กุชรรัมย์ (2553 : 15) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการช่วยเหลือแนะนำการพัฒนางานทั้งทางด้านการศึกษา และงานในหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยความร่วมมือของผู้บริหารและครูผู้สอนในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา จนส่งผลให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่าย

วิโรจน์ ศรีภักดี (2553 : 22) สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมปรึกษาหารือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนับสนุน ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จในการที่จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 3) กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

- 1.ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองความต้องการนิเทศภายในโรงเรียนต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์จากภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนที่แท้จริง จึงไม่สามารถสนองความต้องการของโรงเรียนได้
3. ปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนมากมีความรู้ความสามารถเพียงพอ บางคนมีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา จึงสมควรได้ใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการของการนิเทศสมัยปัจจุบันที่ว่า การนิเทศเกิดขึ้น โดยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาช่วยชี้ตลอดเวลา
5. บุคลากรในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกันอยู่แล้วและทราบปัญหาการเรียนการสอนในโรงเรียน จึงสามารถให้ความช่วยเหลือได้สะดวกกว่าบุคคลภายนอกโรงเรียน

สุวรรณ ทรรศาคม (2542 : 52-56) การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้อง เป็นตัวจักรสำคัญในการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ความช่วยเหลือและค้นหาครูที่มีความสามารถมาช่วย โดยยกย่องและให้ความสำคัญแก่พวกเขาด้วยและสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ คือ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้ากลุ่มชั้น ตลอดจนครูทุกคน การจะทำให้การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนได้ผล ควรจัดให้มีการนิเทศในลักษณะที่เรียกว่ากัลยาณมิตรหรือการนิเทศภายในกลุ่มเพื่อน ด้วยวิธีการสร้างครูดนแบบหรือครูเครือข่าย ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีครูดนแบบทางด้านการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้พัฒนาการเรียนการสอน มอบหมายหน้าที่ทางการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่วิธีการสอน แนวทางและการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เพื่อนครูไม่น้อยกว่า 10 คน ในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนเช่นเดียวกับครูดนแบบ และในขณะเดียวกันก็ทำการพัฒนาครูดนแบบเหล่านี้ให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในเครือข่ายของตนเอง ทำให้มีครูดนแบบและครูเครือข่ายที่สามารถทำหน้าที่แทนกันเป็นลูกโซ่กว้างออกไปในเวลาอันรวดเร็ว

เทศ แก้วกิติกรรม (2544 : 115) ให้เหตุผลถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้
ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอน
2. เป็นการกระตุ้นและนำความคิดใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น
3. ช่วยให้ครูได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา หลักสูตร การใช้หลักสูตรและปรัชญา
ของโรงเรียน เพื่อให้ครูดำเนินการสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์
4. ช่วยให้ครูมีความรู้เท่าทันตามวิทยาการใหม่ๆ
5. เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการทำงานของครู

กรองทอง จิระเชชากุล (2550 : 4) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนมีดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
2. ปริมาณศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
3. บุคลากรในสถานศึกษามีความเป็นกันเองและสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ราณี กุศลรัมย์ (2553 : 20) สรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งผู้บริหาร
โรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาจัดการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยเหตุผลหลายประการดังกล่าวเพื่อ
แก้ปัญหาภายในโรงเรียนแทนการคอยรับความช่วยเหลือจากบุคคลภายในโรงเรียนปรับปรุงงานทุก
ด้านของโรงเรียน จะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในโรงเรียนได้ตรงตามสภาพและความต้องการ
ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เจริญยิ่งขึ้นไป

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีจำนวน
น้อยและไม่เพียงพอที่จะสนองปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และปัจจุบันบุคลากรภายใน
โรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น สมควรให้พวกเขาได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด และสามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนและความต้องการของโรงเรียนได้อย่าง
ตรงจุด

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 227) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา
เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะ
ทางด้านงานวิชาการจะบรรลุผลที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานต้องยึดหลักการทำงาน
ดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็น
โครงการ
2. การนิเทศถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพ

ในความคิดของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน และการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลแสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูได้เรียนรู้ว่า ปัญหาของตนเป็นอย่างไร และจะหาวิธีการแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้นสร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดีขึ้น และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่ออาชีพรวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตน เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สีกฎในอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้ความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

สังค อุทรานันท์ (2529 : 202-203) ได้กล่าวถึง การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนว่าจะต้องยึดหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร โรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียน โดยตรงสำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้น ผู้บริหารอาจดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

2. การนิเทศภายใน โรงเรียนจะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดการนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จได้เลย

3. จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่าการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น เป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานสูงขึ้นการนิเทศไม่ใช่เป็นการ บังคับขู่เข็ญ หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

4. บุคลากรในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุกๆ ด้าน ดังนั้น จึงน่าจะจะได้แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้หน่วยงานมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

5. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลกระทบต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศในโรงเรียนด้วย

ซารี มณีสรี (2538 : 201-202) กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือ กระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป
2. การทำงานตั้งอยู่รากฐานของความเป็นประชาธิปไตย
3. กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
4. การนิเทศการศึกษากับงานปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่สัมพันธ์กัน
5. การนิเทศการศึกษาคือการสร้างมนุษย์สัมพันธ์
6. การนิเทศการศึกษามุ่งสร้างเสริมบำรุงขวัญ

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน สร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน ให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศงานการเรียนการสอน ซึ่งมีมาพร้อมกับการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ การนิเทศในปัจจุบันใช้หลักประชาธิปไตยที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันคิดแก้ไขปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และสนับสนุนระบบบริหารการศึกษาให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญมีขั้นตอนการปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการเรียนการสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนต่อไป (ซารี มณีสรี. 2538 : 202-203)

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนซ้ำชั้น คุณลักษณะต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การจัดอันดับกำหนดทางเลือกการแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน นำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนการดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินและผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการณ์เทศ เป็นขั้นลงมือตามแผนหรือโครงการนิเทศที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมถึงการเสริมแรงใจให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ การประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนรวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงครั้งต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 24) กำหนดรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือ
4. การปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน
5. การประเมินผลและรายงานผล

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีการทำงานเป็นระบบ ตามขั้นตอน ซึ่งมีขั้นตอนสู่ความสำเร็จในการนิเทศ 4 ขั้นหลัก คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน การประเมินผลและรายงานผล

เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานต่างๆและสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลายโดยมีผู้ให้ความหมายในทัศนะต่างๆดังนี้
 วาสนา สุขกระสานติ (2540 : 1) ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ข่าวสารที่ได้จากการนำ ข้อมูลดิบ มาคำนวณทางสถิติหรือประมวลผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งข่าวสารที่ได้ ออกมานั้นจะอยู่ในรูปที่สามารถนำไปใช้งานได้ทันที

ในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ จะหมายถึงกระบวนการต่าง ๆ และระบบงานที่ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ โดยจะรวมถึง

1. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งส่วนมากแล้วจะหมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์โทรคมนาคมต่างๆ รวมถึงซอฟต์แวร์ทั้งแบบสำเร็จรูปและแบบพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในงานเฉพาะด้าน ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้จัดเป็นเครื่องมือสมัยใหม่และใช้เทคโนโลยีระดับสูง

2. กระบวนการในการนำเอาเครื่องมือต่างๆ ข้างต้นมาใช้งาน เพื่อรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และแสดงผลพัทธ์เป็นสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 538) ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีว่า เทคโนโลยี หมายถึง วิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและอุตสาหกรรม

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544 : 1) กล่าวว่า สารสนเทศ ประกอบด้วยคำว่า สาร แปลว่า ถ้อยคำ ใจความ สนเทศ แปลว่า แสดง บอก ชี้แจง ดังนั้น สารสนเทศจึงมีความหมายว่า ข่าวสารหรือการชี้แจงข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือวิทยาการสารสนเทศ ซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติจากคำว่า Information Technology ที่ใช้คำย่อว่า IT หมายถึง วิธีการสืบค้นข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ประมุท เสริมสุข (2546 : 8) ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง องค์ความรู้ วิธีการ รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ดำเนินการ จัดการกับข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นสารสนเทศ การดำเนินการจัดการกับข้อมูล เรียกว่า การประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้แก่ การจัดเก็บ การค้นหา การเปรียบเทียบ การคำนวณ รวมถึงการรับส่งข้อมูลจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ดังนั้น เครื่องมืออุปกรณ์ที่จะนำมาใช้จะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครื่องมือในการสื่อสารคมนาคม

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่นำเอาเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูลในรูปแบบต่างๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

การติดต่อสื่อสารในสังคมปัจจุบันเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ มากมาย ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และในระดับหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะในวงการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา โดยมีนักวิชาการกล่าวเกี่ยวกับความสำคัญต่างๆ ของเทคโนโลยีสารสนเทศดังนี้

เทคโนโลยีของระบบสารสนเทศในปัจจุบัน จะประกอบด้วยระบบต่าง ๆ คือ
(วาสนา สุขกระสานติ. 2540 : 1-10)

1. ระบบประมวลผลข้อมูล
2. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร
3. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

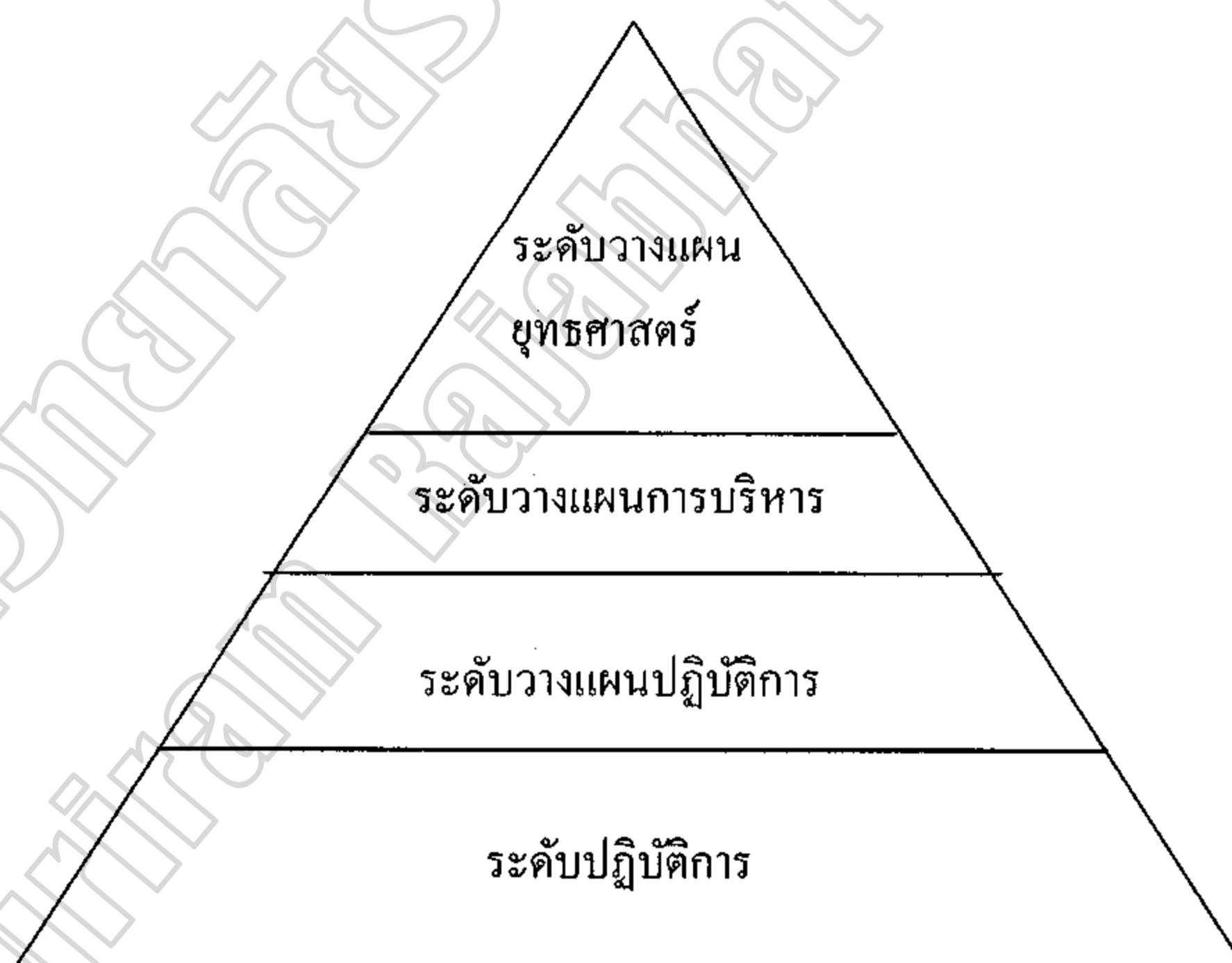
4. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง

5. ระบบผู้เชี่ยวชาญ

ระบบสารสนเทศกับการตัดสินใจ

ในองค์กรต่างๆ นั้น สามารถแบ่งการทำงานได้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับวางแผน ยุทธศาสตร์ระยะยาว (strategic planning) ระดับวางแผนการบริหาร (tactical planning) ระดับวางแผนปฏิบัติการ (operational planning) และระดับผู้ปฏิบัติการ (clerical) โดยในสามระดับแรกนั้น จะจัดอยู่ใน ระดับบริหาร (Management) และระดับสุดท้ายจัดอยู่ในระดับปฏิบัติการ (Operation)

ระบบสารสนเทศจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากระดับปฏิบัติการ และทำการประมวลผล เพื่อให้สารสนเทศกับบุคลากรในระดับต่างๆ ซึ่งในแต่ละระดับนั้นจะใช้ลักษณะและปริมาณของสารสนเทศที่แตกต่างกันไป ระบบสารสนเทศในองค์กรสามารถแทนได้ด้วยภาพปิรามิด ดังภาพประกอบ 2.1

ภาพประกอบ 2.1 โมเดลโครงสร้างองค์กร

จากภาพจะเห็นได้ว่าโครงสร้างระบบสารสนเทศแบบปิรามิดนั้น มีฐานที่กว้างและบีบแคบขึ้นไปบรรจบกันในยอดบนสุด ซึ่งหมายความว่าสารสนเทศที่ใช้งานจะมีมากในระดับล่างและลดหลั่นน้อยลงไปตามลำดับจนถึงยอดบนสุด เช่นเดียวกับจำนวนบุคลากรในระดับนั้นๆ บุคลากรในแต่ละระดับจะเกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศดังนี้

ระดับปฏิบัติการ

บุคลากรในระดับนี้จะเกี่ยวข้องอยู่กับงานที่ต้องทำซ้ำๆกัน และจะเน้นไปที่การจัดการรายการประจำวัน นั่นคือบุคลากรในระดับนี้จะเกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศในฐานะเป็นผู้จัดหาข้อมูลเข้าสู่ระบบ ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ป้อนข้อมูลการสั่งซื้อของลูกค้าเข้าสู่คอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการขาย หรือตัวแทนการจองตั๋วและขายตั๋วในระบบจองตั๋วเครื่องบิน เป็นต้น

ระดับการวางแผนปฏิบัติการ

บุคลากรในระดับนี้ จะเป็นผู้บริหารขั้นต้นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานประจำวัน และการวางแผนบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาสั้นๆ เช่น แผนงานประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือประจำไตรมาส ข้อมูลที่ผู้บริหารระดับนี้ต้องการ ส่วนมากจะเกี่ยวกับผลการปฏิบัติการในช่วงเวลาหนึ่งๆ ตัวอย่างเช่น ผู้จัดการแผนกขายตรงอาจต้องการรายงานสรุปผลการขายประจำไตรมาสของพนักงานขาย เพื่อประเมินผลงานของพนักงานขายแต่ละคน เป็นต้น

ระดับวางแผนการบริหาร

บุคลากรในระดับนี้ จะเป็นผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผนให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ เพื่อให้องค์กรสามารถประสบความสำเร็จตามแผนงานระยะยาวที่กำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง สารสนเทศที่ผู้บริหารระดับนี้ต้องการ มักจะเป็นสารสนเทศตามคาบเวลาซึ่งมีระยะเวลานานกว่าผู้บริหารขั้นต้น และจะเป็นสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร เช่น ของคู่แข่งหรือของตลาดโดยรวม เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับนี้ยังต้องการระบบที่ให้รายงานการวิเคราะห์แบบ ถ้า-แล้ว (What-If) นั่นคือสามารถทดสอบได้ว่าหากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้แล้ว ตัวเลขหรือสารสนเทศต่างๆ จะเปลี่ยนเป็นเช่นใด เพื่อให้สามารถจำลองเหตุการณ์ต่างๆ ที่ต้องการได้ ตัวอย่างเช่น ผู้จัดการฝ่ายขายอาจต้องการทราบผลการขายประจำปีของบริษัทเทียบกับคู่แข่งต่างๆ รวมทั้งอาจต้องการทดสอบว่าถ้าเพิ่มหรือลดงบประมาณในสื่อต่างๆ จะมีผลกระทบต่อยอดขายอย่างไรบ้าง

ระดับวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว

ผู้บริหารระดับนี้จะเป็นผู้บริหารระดับสูงสุด ซึ่งเน้นในเรื่องเป้าประสงค์ขององค์กร ระบบสารสนเทศที่ต้องการจะเน้นที่รายงานสรุป รายงานแบบ What-if และการวิเคราะห์แนวโน้มต่างๆ (trend analysis) ตัวอย่างเช่น ประธานบริษัทอาจต้องการรายงานที่แสดงแนวโน้มการขายในอีกสี่ปีข้างหน้าของผลิตภัณฑ์สามชนิดของบริษัท เพื่อดูแนวโน้มในการเติบโตของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ว่าผลิตภัณฑ์ใดจะมีแนวโน้มที่ดีกว่า หรือผลิตภัณฑ์ใดที่อาจสร้างปัญหาให้บริษัทได้ เป็นต้น

ตารางที่ 2.1 สรุปความแตกต่างของสารสนเทศในระดับบริหารทั้ง 3 ระดับ

ระดับวางแผนปฏิบัติการ	ระดับวางแผนการบริหาร	ระดับวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว
<p>สม่ำเสมอ ซ้ำซ้ำ</p> <p>เป็นตามที่คาด</p> <p>อดีต</p> <p>มีรายละเอียดมาก</p> <p>ภายใน</p> <p>เป็นโครงสร้าง</p> <p>มีความแม่นยำสูง</p> <p>หัวหน้างาน</p> <p>เกี่ยวกับงานที่ทำ</p>	<p>มักจะเป็นประจำ</p> <p>อาจไม่เหมือนที่คาด</p> <p>เปรียบเทียบ</p> <p>ถูกรูปแล้ว</p> <p>ภายในและภายนอก</p> <p>กึ่งโครงสร้าง</p> <p>ใช้การคาดการณ์บ้าง</p> <p>ผู้บริหารระดับกลาง</p> <p>จัดสรรทรัพยากรและควบคุม</p>	<p>เมื่อต้องการ</p> <p>มักจะไม่เหมือนที่คาด</p> <p>อนาคต</p> <p>ถูกรูปแล้ว</p> <p>ภายในและภายนอก</p> <p>ไม่เป็นโครงสร้าง</p> <p>ใช้การคาดการณ์สูง</p> <p>ผู้บริหารระดับสูง</p> <p>วางเป้าประสงค์</p>

ระบบประมวลผลข้อมูล

ระบบประมวลผลข้อมูลหรือบางครั้งเรียกว่า ระบบประมวลผลรายการประจำ หรือ ระบบประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการกับข้อมูลขั้นพื้นฐาน โดยเน้นที่การประมวลผลรายการประจำวัน และการเก็บรักษาข้อมูล

ระบบประมวลผลข้อมูลมักจะทำงานอยู่เฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดของธุรกิจเท่านั้น เช่น ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายผลิต ฝ่ายการตลาด เป็นต้น โดยแต่ละฝ่ายจะมีการประมวลผลที่แยกจากกัน ข้อมูลจะถูกป้อนและจัดเก็บอยู่ในรูปของไฟล์ และไฟล์ต่างๆ จะถูกแก้ไขระหว่างการประมวลผลรายการประจำวัน จากนั้นผลลัพธ์จะถูกแสดงออกมาตามเวลาที่กำหนด เช่น ใบส่งของ หรือ รายงานประจำเดือน เป็นต้น

ระบบประมวลผลข้อมูลมักถูกใช้งานได้ถึงระดับของผู้บริหารระดับปฏิบัติการ เท่านั้น เนื่องจากระบบชนิดนี้จะไม่ยืดหยุ่น และไม่สามารถสนองความต้องการข้อมูลหรือสารสนเทศที่ไม่ได้จัดเก็บอยู่ในระบบได้ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในระบบประมวลผลข้อมูลจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนำไปประมวลผลในระดับสูงอื่น ๆ ซึ่งมีความยืดหยุ่นพอที่จะให้สารสนเทศเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในสภาวะแวดล้อมที่มักมีการเปลี่ยนแปลงได้ นั่นคือ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร หรือ MIS คือระบบที่ให้สารสนเทศที่ผู้บริหารต้องการ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะรวมทั้งสารสนเทศจากภายในและภายนอกสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งที่คาดว่าจะเป็นในอนาคต นอกจากนี้ระบบเอ็มไอเอสจะต้องให้สารสนเทศภายในช่วงเวลาที่เป็ประโยชน์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการวางแผนการควบคุม และการปฏิบัติการขององค์กรได้อย่างถูกต้อง

แม้ว่าผู้บริหารที่จะได้รับประโยชน์จากระบบเอ็มไอเอสสูงสุดคือผู้บริหารระดับกลาง แต่โดยพื้นฐานของระบบเอ็มไอเอสแล้ว จะเป็นระบบที่สามารถสนับสนุนข้อมูลให้ผู้บริหารทั้งสามระดับคือทั้งผู้บริหารระดับต้น ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับสูง โดยระบบเอ็มไอเอสจะให้รายงานสรุปสารสนเทศซึ่งรวบรวมจากฐานข้อมูลทั้งหมดของบริษัท จุดประสงค์ของรายงานจะเน้นให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นแนวโน้มและภาพรวมขององค์กรในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถควบคุมและตรวจสอบผลงานของระดับปฏิบัติการด้วย อย่างไรก็ตาม ขอบเขตของรายงานจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสารสนเทศและจุดประสงค์ในการใช้งาน โดยอาจมีรายงานที่ออกทุกคาบระยะเวลา (เช่นงบกำไรขาดทุน หรืองบดุล) รายงานตามความต้องการ หรือรายงานตามสภาพการณ์หรือเหตุผิดปกติ ตัวอย่างรายงานที่ออกโดยระบบ MIS เช่น การวิเคราะห์การขายแยกตามพื้นที่ การวิเคราะห์ต้นทุน งบประมาณประจำปี การวิเคราะห์การลงทุน และตารางการผลิต เป็นต้น

คุณสมบัติของระบบเอ็มไอเอส

ลักษณะของระบบเอ็มไอเอสที่ดีสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระบบเอ็มไอเอส จะสนับสนุนการทำงานของระบบประมวลผลข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลรายวัน
2. ระบบเอ็มไอเอส จะใช้ฐานข้อมูลที่ถูกรวมเข้าด้วยกัน และสนับสนุนการทำงานของฝ่ายต่างๆ ในองค์กร
3. ระบบเอ็มไอเอส จะช่วยให้ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง เรียกใช้ข้อมูลที่เป็นโครงสร้างได้ตามเวลาที่ต้องการ
4. ระบบเอ็มไอเอส จะมีความยืดหยุ่น และสามารถรองรับความต้องการข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปขององค์กร
5. ระบบเอ็มไอเอส ต้องมีระบบรักษาความลับของข้อมูล และจำกัดการใช้งานของบุคคลเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

ความแตกต่างของระบบเอ็มไอเอส และดีพี

1. การใช้ระบบฐานข้อมูลร่วมกันของเอ็มไอเอส แทนการใช้ระบบเพิ่มข้อมูลแบบแยกกันของระบบดีพี ทำให้มีความยืดหยุ่นพอที่จะให้สารสนเทศที่ผู้บริหารต้องการ
2. ระบบเอ็มไอเอสจะรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายทำงานต่างๆ ขณะที่ระบบดีพีมีการใช้งานแยกจากกันในแต่ละฝ่าย
3. ระบบเอ็มไอเอสจะให้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารทุกระดับ ในขณะที่ระบบดีพีจะให้สารสนเทศสำหรับระดับปฏิบัติการเท่านั้น
4. สารสนเทศที่ผู้บริหารต้องการ ส่วนมากจะได้รับการตอบสนองทันทีจากระบบเอ็มไอเอส (จากความสามารถในการเรียกใช้ข้อมูลแบบ on-line) ในขณะที่ระบบดีพีมักจะต้องรอให้ถึงเวลาสรุป (จากรายงาน)

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems) หรือ DSS เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นจากระบบเอ็มไอเอสอีกระดับหนึ่ง เนื่องจากถึงแม้ว่าผู้ทำหน้าที่ในการตัดสินใจจะสามารถใช้ประสบการณ์หรือใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วในระบบเอ็มไอเอสของบริษัท สำหรับการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพในงานปกติ แต่บ่อยครั้งผู้ที่ตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในระดับวางแผนบริหารและวางแผนยุทธศาสตร์ จะเผชิญกับการตัดสินใจที่ประกอบด้วยปัจจัยที่ซับซ้อนเกินกว่าความสามารถของมนุษย์ที่จะประมวลเข้าด้วยกันได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้เกิดระบบสนับสนุนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นระบบที่สนับสนุนความต้องการเฉพาะของผู้บริหารแต่ละคน

ในหลายๆ สถานการณ์ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจมีหน้าที่ช่วยให้การตัดสินใจเป็นได้ อย่างสะดวก โดยอาจจะช่วยผู้ตัดสินใจในการเลือกทางเลือก หรืออาจมีการจัดอันดับให้ทางเลือกต่างๆ ตามวิธีที่ผู้ตัดสินใจกำหนด นอกจากนี้ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจจะเป็นระบบสารสนเทศแบบโต้ตอบได้ ซึ่งจะใช้ชุดเครื่องมือที่ประกอบขึ้นจากทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เพื่อช่วยให้ผู้ตัดสินใจสามารถใช้งานได้ง่ายที่สุด เช่น การแสดงกราฟิกแบบต่างๆ หรือใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการใช้โมเดลการวางแผนและการทำนาย รวมทั้งการใช้ภาษาในการซักถามที่ใกล้เคียงกับภาษามนุษย์ หรือแม้แต่ระบบปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถเรียกใช้สารสนเทศที่ต้องการได้ โดยไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเลย

คุณสมบัติของระบบดีเอสเอส

ลักษณะของระบบดีเอสเอสที่ดีสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระบบดีเอสเอสจะต้องช่วยผู้บริหารในกระบวนการตัดสินใจ
 2. ระบบดีเอสเอสจะต้องถูกออกแบบมาให้สามารถเรียกใช้ทั้งข้อมูลแบบกึ่งโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้างแน่นอนได้
 3. ระบบดีเอสเอสจะต้องสามารถสนับสนุนผู้ตัดสินใจได้ทุกระดับ แต่จะเน้นที่ระดับวางแผนบริหารและวางแผนยุทธศาสตร์
 4. ระบบดีเอสเอสจะมีรูปแบบการใช้งานอเนกประสงค์ มีความสามารถนำร่องสถานการณ์ และมีเครื่องมือในการวิเคราะห์สำหรับช่วยเหลือผู้ทำการตัดสินใจ
 5. ระบบดีเอสเอสต้องเป็นระบบที่โต้ตอบกับผู้ใช้ได้ สามารถใช้งานได้ง่าย ผู้บริหารต้องสามารถใช้งานโดยพึ่งความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญน้อยที่สุดหรือไม่ต้องพึ่งเลย
 6. ระบบดีเอสเอสต้องสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการข่าวสารในสภาพการณ์ต่างๆ
 7. ระบบดีเอสเอสต้องมีกลไกช่วยให้สามารถเรียกใช้ข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว
 8. ระบบดีเอสเอสต้องสามารถติดต่อกับฐานข้อมูลขององค์กรได้
 9. ระบบดีเอสเอสต้องทำงานโดยไม่ขึ้นกับระบบการทำงานตามตารางเวลาขององค์กร
 10. ระบบดีเอสเอสต้องมีความยืดหยุ่นพอที่จะรองรับรูปแบบการบริหารแบบต่างๆ
- ความแตกต่างของระบบดีเอสเอส และเอ็มไอเอส

1. ระบบเอ็มไอเอส จะถูกออกแบบให้สามารถจัดการเฉพาะกับปัญหาที่มีโครงสร้างเท่านั้น ในขณะที่ระบบดีเอสเอสถูกออกแบบให้สามารถจัดการกับปัญหาแบบกึ่งมีโครงสร้าง หรือแบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน ตัวอย่างเช่น ความต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพในการส่งสินค้าของพ่อค้า จะสามารถหาโครงสร้างได้ในส่วนของสารสนเทศที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการส่งของอย่างตรงเวลาของพ่อค้า ในสองปีที่ผ่านมา โดยอาจหาจากรายงานหรือฐานข้อมูลในระบบเอ็มไอเอสได้ แต่ในส่วนที่ไม่มีโครงสร้าง เช่น สถานการณ์จำเป็นที่ทำให้ไม่สามารถส่งสินค้า หรือราคาและนโยบายในการสั่งซื้อ เป็นต้น ทำให้ปัญหาเช่นนี้ต้องใช้ระบบดีเอสเอสช่วยในการตัดสินใจ
2. ระบบเอ็มไอเอสจะถูกออกแบบและสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนงานที่แน่นอน เช่น ระบบบัญชี การควบคุมสินค้าคงคลัง หรือแม้แต่วินิจฉัยโดยรวมขององค์กรทั้งหมด ในขณะที่ระบบดีเอสเอสเป็นชุดของเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ ที่สามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์การตัดสินใจแบบต่างๆ ได้
3. ระบบเอ็มไอเอสจะให้รายงานหรือสารสนเทศที่สรุปออกมาแก่ผู้ใช้ ในขณะที่ระบบดีเอสเอสจะโต้ตอบกับผู้ใช้ทันที

4. ในระบบเอ็มไอเอส ผู้ใช้ไม่สามารถขอให้ระบบสนับสนุนสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจที่ต้องการเป็นการเฉพาะ หรือในรูปแบบเฉพาะตัว แต่ในระบบดีเอสเอสผู้ใช้สามารถกำหนดเองได้

5. ระบบเอ็มไอเอสจะให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงกับผู้บริหารระดับกลาง ในขณะที่ระบบดีเอสเอสจะให้สารสนเทศที่เหมาะสมกับทั้งผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง

ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง

ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง (Executive Information Systems) หรือ EIS เป็นระบบที่สร้างขึ้น เพื่อสนับสนุนสารสนเทศและการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารระดับสูงโดยเฉพาะ หรือสามารถกล่าวได้ว่าระบบอีไอเอสก็คือส่วนหนึ่งของระบบดีเอสเอสที่แยกออกมา เพื่อเน้นในการให้สารสนเทศที่สำคัญต่อการบริหารแก่ผู้บริหารระดับสูงสุด

ตารางที่ 2.2 ลักษณะเฉพาะของระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหารระดับสูง

ลักษณะ	รายละเอียด
ระดับการใช้งาน	มีการใช้งานบ่อย
ทักษะทางคอมพิวเตอร์	ไม่จำเป็นต้องมีทักษะสูง ระบบจะสามารถใช้งานได้ง่าย
ความยืดหยุ่น	สูง จะต้องสามารถเข้ากันได้กับรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร
การใช้งาน	ใช้ในการควบคุม ตรวจสอบ
การสนับสนุนการตัดสินใจ	ผู้บริหารระดับสูง ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน
การสนับสนุนข้อมูล	ทั้งภายในและภายนอกองค์กร
ผลลัพธ์ที่แสดง	ตัวอักษร ตาราง ภาพและเสียง รวมทั้งระบบมัลติมีเดีย
การใช้งานภาพกราฟิก	สูง จะใช้รูปแบบการนำเสนอต่างๆ
ความเร็วในการตอบสนอง	จะต้องตอบสนองอย่างรวดเร็ว ทันทีทันใด

ระบบอีไอเอสจะใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร (เช่น รายงานจากหน่วยงานของรัฐบาล หรือข้อมูลประชากร) นำมาสรุปอยู่ในรูปแบบที่สามารถตรวจสอบและใช้ในการตัดสินใจโดยผู้บริหารได้ง่าย นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้บริหารดูในรายละเอียดที่ต้องการในจุดต่างๆ ได้อีกด้วย

ตัวอย่างของระบบระบบอีไอเอส เช่น รายงานเกี่ยวกับการเงินและสถานภาพทางธุรกิจของบริษัทรวมทั้งอัตราส่วนของสินทรัพย์ต่อหนี้สิน หรือจำนวนลูกค้าเฉลี่ยต่อหน้าที่ให้บริการสนับสนุนหลังการขายทางโทรศัพท์ เป็นต้น โดยระบบอาจแสดงลูกศรเพื่อให้ทราบว่ามีอัตราส่วน

ดีขึ้น เท่าเดิมหรือแย่ลง รวมทั้งข้อมูลที่แสดงอาจใช้สีในการแสดงสถานการณ์ต่างๆ ก็ได้ ซึ่งถูกสรหรือสีจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงแนวโน้มได้อย่างรวดเร็ว ระบบอีไอเอสจะถูกออกแบบให้แสดงสารสนเทศขององค์กรโดยสรุป แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถคลิกเข้าไปทราบถึงรายละเอียดที่ต้องการได้ โดยการเลือกหัวข้อที่สนใจและสั่งให้ระบบแสดงข้อมูลส่วนนั้นเพิ่มเติม

ตารางที่ 2.3 สรุปจุดเด่นและจุดด้อยของระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง

ข้อดี	ข้อด้อย
1. ง่ายต่อผู้บริหารระดับสูงในการใช้งาน 2. การใช้งานไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ 3. ให้สารสนเทศสรุปของบริษัทในเวลาที่ต้องการ 4. ทำให้เข้าใจสารสนเทศได้ดีขึ้น 5. มีการกรองข้อมูลทำให้ประหยัดเวลา 6. ทำให้ระบบสามารถติดตามสารสนเทศได้ดีขึ้น	1. มีข้อจำกัดในการใช้งาน 2. อาจทำให้ผู้บริหารจำนวนมากรู้สึกว่าได้รับข้อมูลมากเกินไป 3. ยากต่อการประเมินผลประโยชน์ที่ได้จากระบบ 4. ไม่สามารถทำการประเมินที่ซับซ้อนได้ 5. ระบบอาจจะใหญ่เกินกว่าที่จะจัดการได้ 6. ยากต่อการรักษาข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา 7. ก่อให้เกิดปัญหาการรักษาความลับของข้อมูล

ความแตกต่างของระบบระบบอีไอเอส และระบบดีเอสเอส

1. ระบบดีเอสเอสจะถูกออกแบบเพื่อให้สารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับกลางถึงระดับสูง แต่ระบบอีไอเอสจะเน้นการให้สารสนเทศผู้บริหารระดับสูงโดยเฉพาะ
2. ระบบดีเอสเอสจะมีส่วนของการใช้งานที่ใช้ไม่ง่ายเท่ากับระบบอีไอเอส เนื่องจากระบบอีเอสเอสจะเน้นให้ผู้บริหารระดับสูงสุดใช้นั่นเอง
3. ระบบอีไอเอสสามารถสร้างขึ้นมาจากระบบดีเอสเอส เสมือนเป็นระบบซึ่งช่วยให้สอบถามและใช้งานข้อมูลได้สะดวกขึ้น ซึ่งระบบอีไอเอสจะส่งต่อคำถามนั้นไปยังระบบดีเอสเอส และทำการสรุปข้อมูลที่ระบบดีเอสเอสส่งมาให้อยู่ในรูปที่ผู้บริหารสามารถเข้าใจได้ง่าย

ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems)

ระบบผู้เชี่ยวชาญมีส่วนที่คล้ายคลึงกับระบบอื่นๆ คือเป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่ช่วยผู้บริหารแก้ไขปัญหาหรือทำการตัดสินใจได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ระบบผู้เชี่ยวชาญจะแตกต่างกับระบบ

อื่นอยู่มาก เนื่องจากระบบผู้เชี่ยวชาญจะเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (knowledge) มากกว่าสารสนเทศ และถูกออกแบบให้ช่วยในการตัดสินใจโดยใช้วิธีเดียวกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นมนุษย์ โดยใช้หลักการทำงานด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)

ระบบผู้เชี่ยวชาญจะทำการโต้ตอบกับมนุษย์ โดยมีการถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อความกระจ่างให้ข้อแนะนำ และช่วยเหลือในกระบวนการตัดสินใจ นั่นคือทำงานคล้ายกับเป็นมนุษย์ผู้เชี่ยวชาญแก้ไขปัญหาต่างๆ เนื่องจากระบบนี้ก็คือการจำลองความรู้ของผู้เชี่ยวชาญจริงๆ มานั่นเอง โดยผู้เชี่ยวชาญในที่นี้อาจเป็นได้ทั้งผู้เชี่ยวชาญในการบริหาร ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องภาษี ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องยา หรือแม้แต่ผู้เชี่ยวชาญในการทำอาหารก็ตาม

คุณสมบัติของระบบผู้เชี่ยวชาญ

ข้อดีของระบบผู้เชี่ยวชาญ จะค่อนข้างแตกต่างจากระบบสารสนเทศอื่นๆ ดังนี้

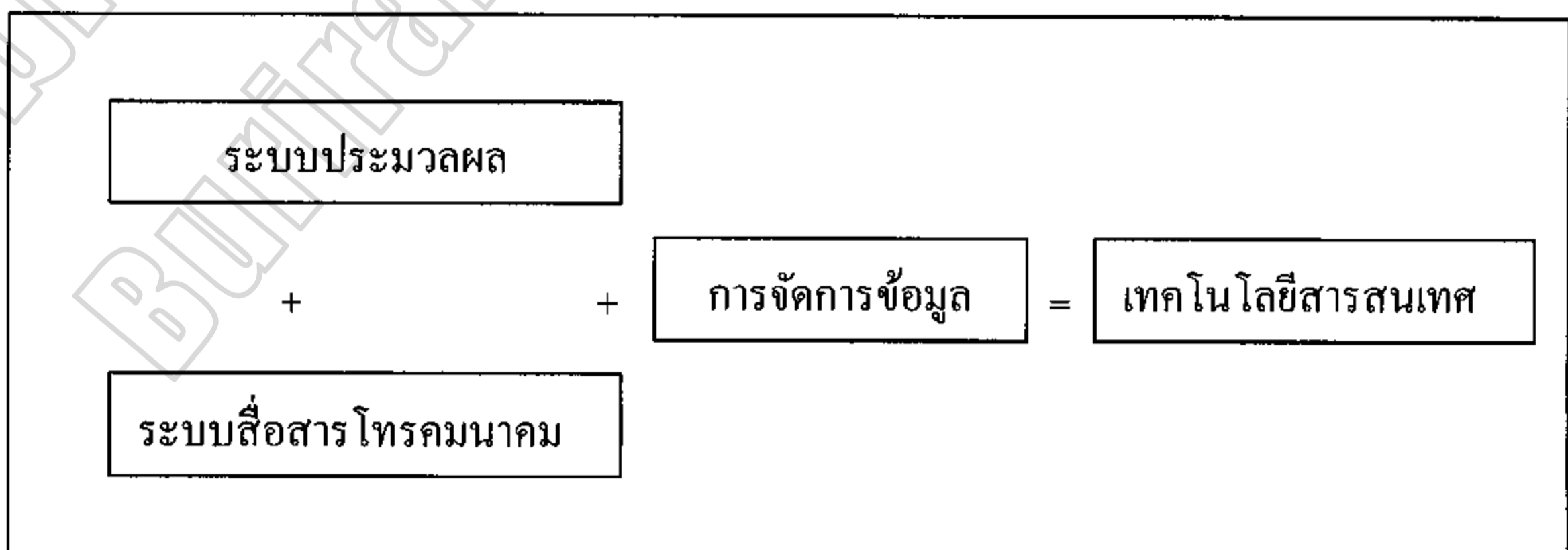
1. ระบบผู้เชี่ยวชาญ ช่วยในการเก็บความรู้ของผู้เชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งไว้ ทำให้ไม่สูญเสียความรู้นั้น เมื่อผู้เชี่ยวชาญต้องออกจากองค์กรหรือไม่อาจปฏิบัติงานได้
2. ระบบผู้เชี่ยวชาญ จะช่วยขยายขีดความสามารถในการตัดสินใจให้กับผู้บริหารจำนวนมากพร้อมๆ กัน
3. ระบบผู้เชี่ยวชาญ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับผู้ทำการตัดสินใจได้เป็นอย่างมาก
4. ระบบผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้การตัดสินใจในแต่ละครั้งมีความใกล้เคียงและไม่ขัดแย้งกัน
5. ระบบผู้เชี่ยวชาญ ช่วยลดการพึ่งพาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
6. ระบบผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมที่จะเป็นระบบในการฝึกสอนเป็นอย่างมาก

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และ ไพบุลย์ เกียรติโสมล (2542 : 2-14) ได้กล่าวถึง เทคโนโลยีสารสนเทศว่า นอกจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างพื้นฐานจากระดับมหภาคจนถึงระดับองค์กร พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศได้สร้างความท้าทายแก่ผู้บริหารรุ่นใหม่ เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศสร้างผลกระทบในเชิงลึกต่อวัฒนธรรม ความคิด และรูปแบบในการแก้ปัญหาของบุคคล ผู้บริหารในอนาคตต้องมีทักษะสำคัญโดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจในศักยภาพและสามารถประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจ ผู้บริหารต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ผู้บริหารต้องรับผิดชอบการกำหนดกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าผู้บริหารบางส่วนยังขาดวิสัยทัศน์และความเข้าใจในศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารหลายคนยังติดอยู่กับระบบงานที่เชื่องช้า ไม่ยืดหยุ่นตลอดจนมีความคิด หรือ “กระบวนการทัศน์

(Paradigm)” ที่ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับ และกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้งานล่าช้า และเป็นไปในทิศทางที่ตอบสนอง (Reactive) ต่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าการทำงานเชิงรุก (Protective) อย่างไรก็ตามก็ยังคงไม่มีใครปฏิเสธว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของธุรกิจในอนาคต ดังนั้น ผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตสมควรต้องศึกษาและทำความเข้าใจในศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างแท้จริง

เทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการต่อไปนี้

1. ระบบประมวลผล ความซับซ้อนในการปฏิบัติงานและความต้องการสารสนเทศที่หลากหลาย ทำให้การจัดการและการประมวลผลข้อมูลด้วยมือไม่สะดวก ล่าช้า และอาจผิดพลาด ปัจจุบันองค์การจึงต้องทำการจัดเก็บและการประมวลผลข้อมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สนับสนุนในการจัดการข้อมูล เพื่อให้การทำงานถูกต้องและรวดเร็วขึ้น
2. ระบบสื่อสารโทรคมนาคม การสื่อสารข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการจัดการและการประมวลผล ตลอดจนการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศที่ดีต้องประยุกต์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ในการสื่อสารข้อมูลระหว่างระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และผู้ใช้ที่อยู่ห่างกันให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การจัดการข้อมูล ปกติบุคคลที่ให้ความสนใจกับเทคโนโลยีจะอธิบายความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยให้ความสำคัญกับส่วนประกอบสองประการแรก แต่ผู้ที่สนใจด้านการจัดการข้อมูล (Data / Information Management) จะให้ความสำคัญกับส่วนประกอบที่สาม ซึ่งมีความเป็นศิลปะในการจัดรูปแบบและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะ เป็นเนื้อหาสำคัญที่นำเสนอต่อไป

ภาพประกอบ 2.2 องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เราสามารถสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีทุกรูปแบบที่นำมาประยุกต์ในการประมวลผล การจัดเก็บ การสื่อสาร และการส่งผ่านสารสนเทศด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยที่ระบบทางกายภาพประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร และระบบเครือข่าย ขณะที่ระบบนามธรรมเกี่ยวข้องกับการจัดรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์ด้านสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกระบบให้สามารถดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

คอมพิวเตอร์

ปัจจุบันกิจกรรมทางสารสนเทศ เช่น การจัดเก็บ การจัดระเบียบ การประมวลผล และการสื่อสารข้อมูลที่เพิ่มปริมาณขึ้น ต้องการความถูกต้อง และความรวดเร็วสูง จึงมีความจำเป็นที่ต้องนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานคล่องตัว ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทางระบบสารสนเทศบางท่านเรียกระบบงานแบบนี้ว่า “ระบบสารสนเทศที่อาศัยคอมพิวเตอร์ (Computer-based Information Systems, CBIS)” จึงนับเป็นความจำเป็นสำหรับทั้งผู้บริหาร บุคลากร และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศจะต้องทำความเข้าใจในหลักการและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อการนำมาใช้อย่างเหมาะสม ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจพื้นฐานร่วมกันเราจะกล่าวถึงส่วนประกอบและการทำงานของคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งส่วนประกอบสำคัญของคอมพิวเตอร์ออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. หน่วยรับข้อมูล (Input Unit) ทำหน้าที่รับข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้ในสื่อต่างๆ หรือรับข้อมูลผ่านทางแป้นพิมพ์ (Keyboard) หรืออุปกรณ์อื่น ๆ เช่น แผ่นดิสก์ เทปแม่เหล็ก และ CD-ROM เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลเข้าสู่หน่วยความจำ หน่วยรับข้อมูลเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ช่วยในการนำข้อมูลจากภายนอกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าข้อมูลที่นำเข้าผิดพลาด ขาดความสมบูรณ์หรือล่าช้าก็จะมีผลต่อการประมวลผลของเครื่องและความถูกต้องของผลลัพธ์

2. หน่วยประมวลผลกลาง (Center Processing Unit) หรือที่เรียกว่า CPU ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของคอมพิวเตอร์ เนื่องจาก CPU จะทำหน้าที่ควบคุมการทำงานและการประมวลผลของระบบคอมพิวเตอร์ โดยที่เราสามารถเปรียบเทียบ CPU กับสมองของมนุษย์ที่มีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ

- 2.1 ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์

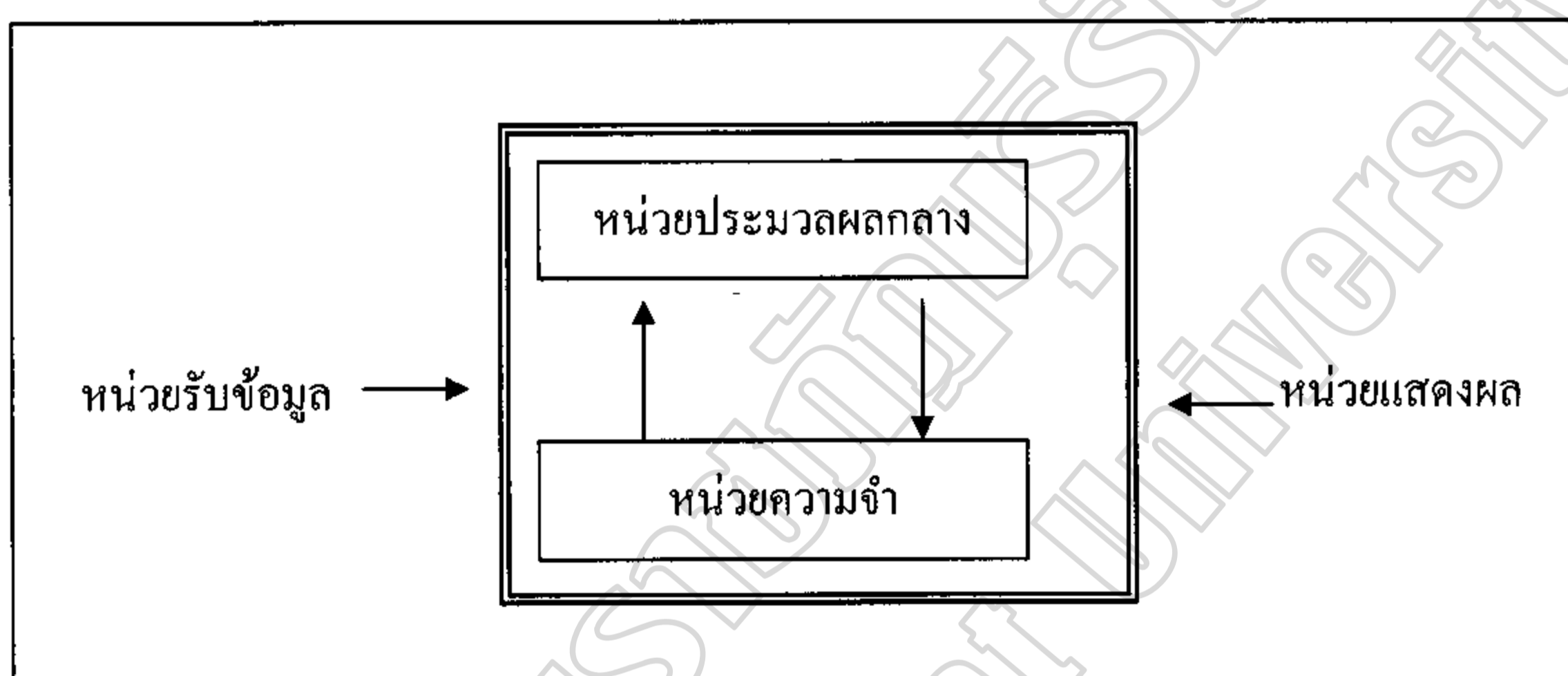
- 2.2 คำนวณและเปรียบเทียบข้อมูล

3. หน่วยความจำ (Memory Unit) ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล ผลลัพธ์ และชุดคำสั่งต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อรอการเรียกมาใช้งาน โดยที่หน่วยความจำจะมีอยู่ 2 ประเภท คือ

- 3.1 หน่วยความจำหลัก (Main Memory) หรือ หน่วยความจำพื้นฐาน (Primry Storage)

3.2 หน่วยความจำสำรอง (Secondary Storage)

4. หน่วยแสดงผล (Output Unit) ทำหน้าที่แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลเพื่อให้ผู้ใช้สามารถทำความเข้าใจและนำสารสนเทศไปใช้งาน ตัวอย่างเช่น จอภาพ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น

ภาพประกอบ 2.3 ระบบคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันหลายหน่วยงานได้นำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานของสมาชิก ตั้งแต่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง หัวหน้างาน จนถึงพนักงานทั่วไป ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารระดับสูงจะได้รับสารสนเทศที่แสดงภาพรวมของการดำเนินงานและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสิ่งแวดล้อมหรือสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อใช้ประกอบการแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ ของบริษัท ผู้บริหารระดับกลางอาศัยสารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลงานประจำปีมาประกอบการจัดทำแผนงบประมาณ และกำหนดแผนยุทธวิธีสำหรับการดำเนินงานของหน่วยงาน ขณะที่หัวหน้าหน่วยงานระดับปฏิบัติการจะใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการควบคุมการปฏิบัติงาน เช่น การผลิต การให้บริการ การควบคุมงานตามที่ได้รับมอบหมาย ขณะที่พนักงานปฏิบัติการสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน เช่น เช็คยอดสินค้าคงเหลือ บันทึกบัญชี และจัดพิมพ์เอกสาร เป็นต้น

ประเภทของคอมพิวเตอร์

เราสามารถกล่าวได้ว่า คอมพิวเตอร์เป็นส่วนประกอบหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ ถ้าไม่มีการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศคงไม่มีการพัฒนาการเช่นปัจจุบัน ดังนั้น ผู้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศสมควรต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบคอมพิวเตอร์ก่อนการศึกษาเทคโนโลยีและเทคนิคด้านสารสนเทศอื่น ปกตินักวิชาการด้านศาสตร์

คอมพิวเตอร์ (Computer Science) นิยมจำแนกประเภทของคอมพิวเตอร์ตามราคา ขนาด และ ประสิทธิภาพในการประมวลผลของเครื่อง ซึ่งทำให้เราสามารถจำแนกคอมพิวเตอร์ออกเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ซุปเปอร์คอมพิวเตอร์ (Supercomputer) เป็นคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ มีประสิทธิภาพ ในการประมวลผล และมีความเร็วสูง ตลอดจนราคาแพงมาก ปกติซุปเปอร์คอมพิวเตอร์จะถูก พัฒนาขึ้น โดยเฉพาะและมักจะถูกนำไปใช้ในงานวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ สำคัญ ตลอดจนการประมวลผลและการควบคุมงานที่มีความซับซ้อนต้องการความถูกต้องและ ความละเอียดอ่อนสูง

2. เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ (Mainframe) เป็นคอมพิวเตอร์ที่มีหน่วยความจำ และระบบ ประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถต่อเข้ากับอุปกรณ์รับส่งข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมี ศักยภาพสูงและมีความสามารถในการทำงานที่ซับซ้อนในเวลาที่ยรวดเร็ว ปกติเมนเฟรมจะถูก นำไปใช้ในหน่วยงานขนาดใหญ่ที่ทำงานแบบรวมศูนย์ต้องการความถูกต้องและแน่นอนในการ ประมวลผลข้อมูล เช่น ธนาคาร ธุรกิจทางการเงิน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หน่วยงาน ราชการที่ต้องประมวลผลข้อมูลจำนวนมาก เป็นต้น

3. มินิคอมพิวเตอร์ (Minicomputer) เป็นคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับงาน สารสนเทศสำหรับองค์กรที่ต้องการการประมวลผลข้อมูลในระดับปานกลาง ประกอบกับราคาที่ ต่ำกว่าเมนเฟรมคอมพิวเตอร์ ทำให้องค์กรขนาดกลางถึงขนาดใหญ่นิยมนำมินิคอมพิวเตอร์ไปใช้ งาน

4. ไมโครคอมพิวเตอร์ (Microcomputer) หรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer) หรือที่นิยมเรียกกันสั้นๆ ว่า PC จะเป็นคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดเล็กมากเมื่อเปรียบเทียบกับทั้งสามระบบที่กล่าวมา ในระยะแรกคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลจะมีศักยภาพค่อนข้างต่ำ ทำให้ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานทางธุรกิจที่ซับซ้อนและหลากหลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมักจะถูกนำไปใช้เล่นเกมต่างๆ ทำตารางเวร และประมวลผลงานส่วนบุคคลแม้กระทั่งผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ เช่น IBM ยังมองข้ามความสำคัญในการเข้าสู่ตลาด คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล แต่เนื่องจากความสะดวกในการใช้งาน ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลได้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่าง มากในการใช้งานคอมพิวเตอร์ โดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมีส่วนทำให้บุคคลทั่วไปมีความคุ้นเคย และเห็นประโยชน์จากการใช้งานคอมพิวเตอร์

การพัฒนาให้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในราคาที่ถูกลง ประกอบ กับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคมที่มีส่วนในการเพิ่มความสามารถและขอบเขต

การทำงานของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลขึ้น ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัวหรืองานธุรกิจ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลจึงได้รับความนิยมนำมาใช้งานมากขึ้น หลายธุรกิจเลือกนำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาใช้งานแทนระบบอื่น เนื่องจากมีความคล่องตัวในการทำงาน ความสะดวกในการบำรุงรักษา และราคาที่ถูกลงกว่าคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ จนมีผู้กล่าวว่าคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลและระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการปรับตัวเข้าสู่สังคมสารสนเทศอย่างแท้จริง

ตั้งแต่การประดิษฐ์คอมพิวเตอร์เครื่องแรกจนถึงปัจจุบัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก คอมพิวเตอร์แต่ละประเภทจะมีส่วนคาบเกี่ยวกัน และต้องมีการปรับปรุงแนวทางการจำแนกประเภทตามเวลาและการพลวัตของเทคโนโลยี ทำให้เป็นการยากที่จะแบ่งประเภทของคอมพิวเตอร์ให้ชัดเจนลงไป ดังนั้นผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศสมควรที่จะต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ในการเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงานของตนอย่างเต็มที่

ชุดคำสั่ง

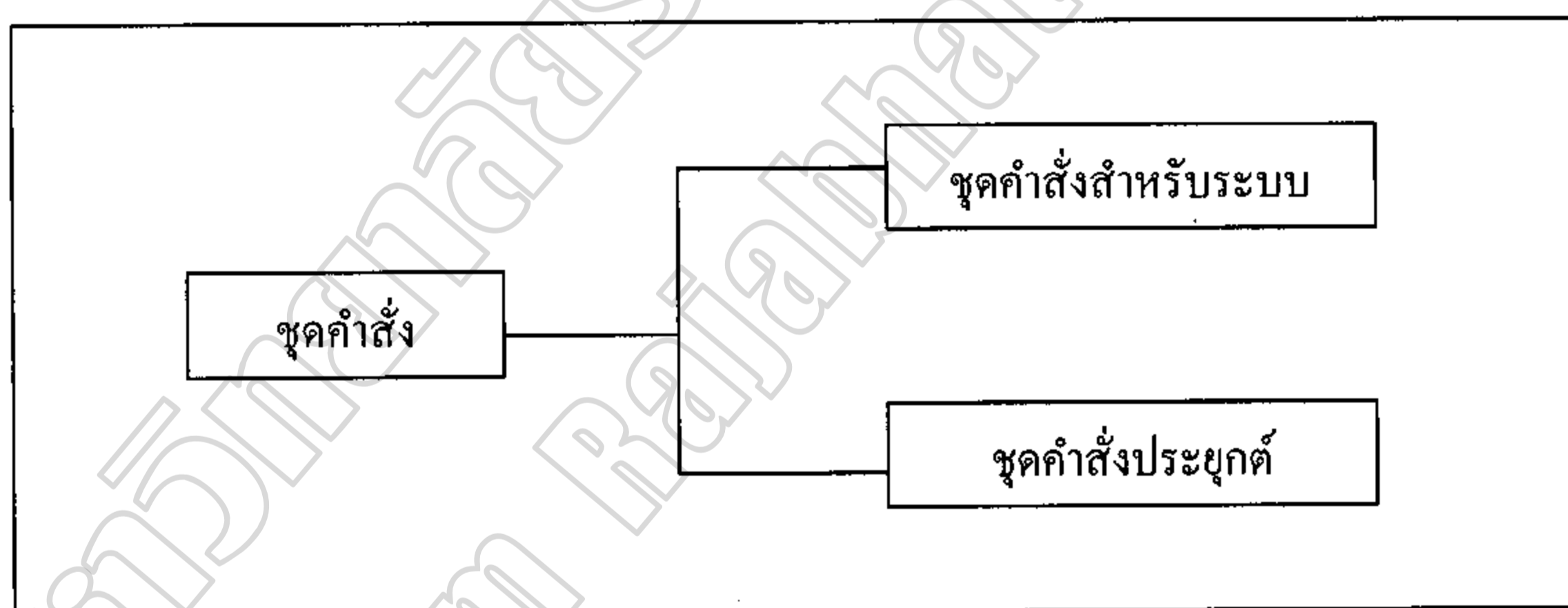
เราสามารถกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์มีลักษณะใกล้เคียงกับมนุษย์ที่มีส่วนประกอบสำคัญสองส่วนคือ ร่างกายและจิตใจ โดยอุปกรณ์ต่างๆ (Hardware) ทำหน้าที่เหมือนร่างกายที่เคลื่อนไหวและทำกิจกรรมต่างๆตามที่จิตใจต้องการ ขณะที่ชุดคำสั่ง (software) จะเปรียบเสมือนจิตใจของระบบคอมพิวเตอร์ที่รวบรวมหลักการคิดและการใช้เหตุผลเข้าไว้ด้วยกัน โดยชุดคำสั่งนับว่ามีความสำคัญต่อระบบคอมพิวเตอร์อย่างมาก เพราะคอมพิวเตอร์จะไม่สามารถทำงานได้โดยปราศจากชุดคำสั่งหรือถ้าชุดคำสั่งขาดความสมบูรณ์ก็จะทำให้การทำงานของคอมพิวเตอร์ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศสมควรต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและคุณสมบัติของชุดคำสั่ง เพื่อให้สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศได้ตามต้องการ

ชุดคำสั่ง หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Computer Program) หมายถึงคำสั่งที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถติดต่อสื่อสารและสั่งงานคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุดคำสั่งจะทำหน้าที่สั่งงานและควบคุมให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานตามที่กำหนด ซึ่งเราสามารถแบ่งชุดคำสั่งออกได้เป็น 2 ประเภท ต่อไปนี้

1. ชุดคำสั่งสำหรับระบบ (System Software) เป็นชุดคำสั่งที่ทำหน้าที่ควบคุมและดูแลการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย ปกติบริษัทผู้ผลิตคอมพิวเตอร์จะบรรจุ (Install) ชุดคำสั่งสำหรับระบบมาพร้อมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างของชุดคำสั่งสำหรับระบบ

ได้แก่ DOS, OS/2 และ UNIX เป็นต้น แต่ในบางองค์กรที่มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อย่าง ลึกซึ้งและแตกต่างจากปกติอาจจะมีการเขียนชุดคำสั่งเพิ่มเติมลงไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขีด ความสามารถในการทำงานของระบบให้สูงขึ้น ตลอดจนช่วยให้คอมพิวเตอร์สามารถดำเนินงานได้ สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร นอกจากนี้ธุรกิจต้องปรับปรุงหรือพัฒนาให้ชุดคำสั่ง สำหรับระบบมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำชุดคำสั่งรุ่นใหม่มาบรรจุในคอมพิวเตอร์ตามความ เหมาะสม

2. ชุดคำสั่งประยุกต์ (Application Software) เป็นชุดคำสั่งที่ถูกเขียนขึ้นเพื่อใช้ให้ คอมพิวเตอร์ทำการประมวลผลตามที่ผู้ใช้ต้องการ โดยชุดคำสั่งประยุกต์อาจจะเป็นโปรแกรม สำเร็จรูป (Package) ที่หาได้ตามท้องตลาด หรือผู้ใช้จะพัฒนาขึ้นเองจากภาษาคอมพิวเตอร์ ภาษาใดภาษาหนึ่ง ซึ่งเราจะกล่าวถึงต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสั่งให้คอมพิวเตอร์ปฏิบัติงาน เฉพาะอย่างตามที่เขียนไว้ในชุดคำสั่ง เช่น การจัดฐานข้อมูล การจัดการระบบบัญชีและการเงิน หรือ การควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง เป็นต้น

ภาพประกอบ 2.4 ชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันเทคโนโลยีชุดคำสั่งพัฒนาขึ้นกว่าในอดีตมาก ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุดคำสั่งสามารถทำรายได้มหาศาล ตลอดจนทวีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อธุรกิจอื่นมากขึ้น แม้กระทั่งเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจผลิตอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์จะถูก พัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้น แต่มีราคาต่ำลง ขณะที่ชุดคำสั่งสำเร็จรูปที่ถูกพัฒนาให้มีความสามารถ ในการทำงานที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง และสร้างความพอใจแก่ผู้ใช้จะสร้างรายได้ให้ ธุรกิจอย่างมาก แต่การแข่งขันในอุตสาหกรรมพัฒนาชุดคำสั่งก็มีความรุนแรงและพลิกผันอย่าง

รวดเร็วทำให้ธุรกิจต้องการบุคลากรที่มีความสามารถไม่เพียงแต่เขียนชุดคำสั่ง แต่ต้องสามารถพัฒนาชุดคำสั่งได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของผู้ซื้อ

ระบบโปรแกรมที่หน่วยงานทางการศึกษาที่นิยมนำมาใช้ในงานบริหารงาน เช่น โปรแกรม OBEC เป็นโปรแกรมที่ใช้เก็บข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา โปรแกรม B-OBEC เป็นโปรแกรมที่ใช้เก็บข้อมูลที่ดินสิ่งก่อสร้าง โปรแกรม M-OBEC เป็นโปรแกรมพื้นฐานเกี่ยวกับครุภัณฑ์ SMIS เป็นโปรแกรมระบบบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา (School Management Information System : SMIS) ประกอบด้วยทะเบียนโรงเรียน ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ข้อมูลบุคลากรรายบุคคลและข้อมูลงานวิชาการ ส่วนโปรแกรมการจัดซื้อจัดจ้างก็ใช้โปรแกรม e-Auction หรือ e-Shopping และระบบที่หน่วยงานสถานศึกษานิยมใช้ก็คือ E-Office ซึ่งช่วยในเรื่องการจัดการข้อมูลและเอกสาร จึงถือได้ว่า การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในหน่วยงานทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ข้อมูลมีความถูกต้อง ประหยัดค่าใช้จ่าย ลดเวลาในการทำงาน ลดปริมาณกระดาษ และมีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารขององค์กร

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การบริหารองค์กรในหน่วยงานระดับต่างๆได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานและปัจจุบันผู้บริหารในวงการศึกษานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการมากขึ้น เช่น

1. นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ดีจะต้องรวดเร็วและไม่ผิดพลาด และการตัดสินใจที่ไม่ผิดพลาดนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันไม่ล้าสมัย มีจำนวนมากเพียงพอ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว

2. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารทางไกล มีการนำสื่อหลายๆ ชนิด เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมมาใช้ในการติดต่อสื่อสารและการบริหารทางไกลได้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย

3. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

4. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา เช่น

- 4.1 อินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อใช้ค้นคว้าข้อมูล ข่าวสาร วิชาการอื่นๆ จากที่ต่างๆ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail หรือ E-Mail) เพื่อใช้ส่งข่าวสารข้อมูล รูปภาพ และส่งงาน

การจัดทำเว็บไซต์ (Website) ของสถานศึกษาเพื่อการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์

การใช้โปรแกรม SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยใน
ชั้นเรียนของครูอาจารย์ และวิจัยอื่น ๆ

การทำ Power Point เพื่อใช้ในการสอนของครู อาจารย์ และใช้นำเสนอผลงาน
ของผู้บริหาร

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Learning หรือ CAL) เพื่อช่วยให้
ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Learning หรือ E-Learning) เป็น
การเรียนทางไกลที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับผู้สอนได้ โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงช่วยให้
เรียนรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา ระยะทาง และสถานที่

4.2 ห้องเรียนอัจฉริยะ (Electronic Classroom หรือ E-Classroom) เป็นการจักระบบ
บริหารจัดการห้องเรียนที่ใช้การเรียนการสอนแบบ On-line และปฏิสัมพันธ์ (Interactive) สามารถ
ควบคุมและตรวจสอบกิจกรรมของนักเรียนได้โดยตรงจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของครูแบบ real time

4.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Book หรือ E-Book) และห้องสมุด
อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Library หรือ E-Library) เพื่อเสริมการเรียนการสอนและให้บริการ
ค้นคว้าหาความรู้แก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน

การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้านต่อไปนี้
(กรมวิชาการ. 2547 : 29-54)

1. ด้านกระบวนการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเป็นกระบวนการสำคัญอันสามารถบ่งชี้หรือพยากรณ์ในขั้นต้น
ได้ว่าในแต่ละองค์กรหรือหน่วยงานหนึ่งๆ นั้น มีแนวโน้มที่จะนำพาองค์กรดำเนินการไปสู่
ความสำเร็จได้หรือไม่เพียงใด

การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา จำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบ
ของการดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศ อันได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลากร (Peopleware)
อุปกรณ์หรือเครื่องมือ (Hardware) และ โปรแกรม (Software) โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะและ
อุดมการณ์ของงานที่มีความพร้อมและความจำเป็นอย่างไรในการใช้ศักยภาพของเทคโนโลยี
สารสนเทศนี้ให้นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นและความคุ้มค่าใน
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าว

การวิเคราะห์ถึงศักยภาพและความพร้อมขององค์ประกอบดังกล่าวจะช่วยให้ได้
ข้อมูลในการวางแผนกระบวนการให้ทั้ง Peopleware Hardware และ Software มีพลังเสริมกัน
อย่างมีสมดุลและนำไปสู่ความสำเร็จสัมฤทธิ์ผลได้อย่างดีที่สุด

2. ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ (Hardware)

ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ได้แก่ อุปกรณ์ส่วนที่เป็นตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ตามขั้นตอนของการทำงานของคอมพิวเตอร์ คือ

2.1 ส่วนที่เป็นอุปกรณ์นำเข้าข้อมูล (Input Device)

2.2 ส่วนที่เป็นอุปกรณ์ประมวลผล (Processing Device)

2.3 ส่วนที่เป็นอุปกรณ์แสดงผลข้อมูล (Output Device)

ขั้นตอนการในการทำงานนั้น คอมพิวเตอร์จะรับข้อมูลที่เรป้อนเข้าไปทางอุปกรณ์นำเข้าข้อมูลเพื่อนำไปประมวลผลหรือจัดการกับข้อมูลตามความต้องการของผู้ใช้เสร็จแล้วจึงแสดงผลที่ได้ออกมาทางอุปกรณ์แสดงผลข้อมูล

3. ด้านโปรแกรมการทำงาน (Software)

คอมพิวเตอร์จะทำงานได้นั้น ต้องอาศัยคำสั่งชุดต่างๆ มาสั่งให้ทำงาน คำสั่งเหล่านี้จะเขียนออกมาเป็นโปรแกรมคำสั่ง ซึ่งเรียกรวมๆ ว่า ซอฟต์แวร์ (Software) ซอฟต์แวร์นั้นก็ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่ควบคุมระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ ซึ่งเรียกว่า ระบบปฏิบัติการ (Operating System เรียกว่า OS) และซอฟต์แวร์ประยุกต์ (Application Software) เป็นตัวสั่งให้คอมพิวเตอร์ทำงานตามที่ต้องการ เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ ก็จะมี Application Software หลายโปรแกรม เช่น Word Perfect, Word Window, จูพาเวิร์ค หรือโปรแกรมกราฟิกก็จะมี Corel Draw, Phot Shop, Power Point, Harcard Graphics เป็นต้น ซึ่งในการใช้งานคอมพิวเตอร์นั้นจะต้องใช้ซอฟต์แวร์ทั้งสองประเภทนี้รวมกัน

4. ด้านบุคลากร

การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยการนำระบบ ICT มาใช้ในโรงเรียน ทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน จะประสบผลสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีความรู้และทักษะในการใช้งาน ICT อย่างพอเพียง และใช้งานเป็นปกติในชีวิตประจำวัน เหมือนกับการใช้รถยนต์ ใช้โทรทัศน์หรืออุปกรณ์ในบ้านทั่วไป

บุคลากรในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร
2. กลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอน
3. กลุ่มผู้ดูแลงานด้าน ICT

กลุ่มผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนทุกฝ่าย ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีทักษะพื้นฐานด้าน ICT เพียงพอที่จะใช้งานได้อย่างเป็นปกติ ซึ่งจะส่งผลนำไปสู่วิสัยทัศน์เจตคติต่อ ICT และการให้ความสำคัญด้าน ICT ในโรงเรียน

ความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้บริหารที่ควรมี ได้แก่ ความรู้และทักษะในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะในการใช้โปรแกรมนำเสนอ (Presentation)

โปรแกรมนำเสนอ (Presentation) เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการนำเสนอผลงานได้เป็นอย่างดี เหมาะกับลักษณะงานของผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีทักษะในการนำเสนอผลงานได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่นคอยคลิกให้ตอนนำเสนอ หากผู้บริหารสามารถสร้างเนื้อหาด้วยตนเองจะทำให้การนำเสนอดูน่าสนใจและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โปรแกรมที่นิยมใช้ในการนำเสนอผลงานจะมีด้วยกัน 2 โปรแกรม คือ

1.1 Microsoft Power Point เป็นโปรแกรมที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เป็นของบริษัทไมโครซอฟท์ โปรแกรมนี้จะอยู่ในชุด Microsoft Office

1.2 Impress เป็นอีกโปรแกรมหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมของบริษัท SUN Micro System พัฒนาระบบภาษาไทยโดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) เป็นโปรแกรมประเภท Open Source ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายลิขสิทธิ์ของโปรแกรม

ทักษะการใช้อีเมลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

สิ่งที่ผู้บริหารควรมีคือ ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail Address) ซึ่งถือว่าเป็นช่องทางหนึ่งในการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและได้รับความนิยมในขณะนี้ E-mail Address เป็นเสมือนการเข้าสู่ไปรษณีย์หมายเลขต่างๆ ในระบบเดิม เช่น ตู้ ปณ. 1234 เป็นต้น ซึ่งเมื่อเข้าแล้วจะมีกุญแจประจำตู้ให้ เมื่อมีจดหมายมาถึงทางไปรษณีย์จะนำจดหมายใส่ตู้ไว้ ผู้เข้าสามารถจะไปรับจดหมายได้เองทุกเมื่อทุกเวลา แต่ E-mail Address เป็นการเข้าสู่ศูนย์บริการ Internet แทน เมื่อเข้าแล้วทุกคนจะมี Usre ID และ Password ซึ่งเทียบได้กับหมายเลขตู้และกุญแจตู้ตัวเอง แทนที่ผู้ใช้ไปเปิดตู้เพื่อรับจดหมาย ณ ที่ทำการไปรษณีย์ หากใช้ E-mail Address ผู้ใช้สามารถจะรับจดหมายได้ที่ไหนก็ได้ในโลก ที่มี Internet ได้

การที่จะได้มาซึ่ง E-mail Address สามารถสมัครได้ฟรีตามเว็บไซต์ที่ให้บริการมากมายทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย เช่น www.hotmail.com, www.yahoo.com, www.chaiyo.com, www.Thaimail.com เป็นต้น

ถ้าโรงเรียนมีระบบ Mail Server เป็นของโรงเรียนเองก็จะเป็นการที่ดีที่จะได้มี

E-mail Address เป็นของตนเองโดยไม่ต้องอาศัยจากที่อื่น

ทักษะการใช้ห้องสนทนา (Chatroom)

Chat เป็นลักษณะการติดต่อสื่อสารอีกช่องทางหนึ่ง เรียกว่า ห้องสนทนา (Chatroom) ช่องทางการสื่อสารส่วนนี้มักจะได้รับความนิยมกันมากในหมู่วัยรุ่น เนื่องจากเป็นช่องทางการสื่อสารที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทันที (Real Time) สำหรับผู้บริหารน่าจะมีความรู้ถึงลักษณะการใช้งานว่ามีลักษณะการทำงานอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารและการจัดการ ICT ในโรงเรียน

ลักษณะการ Chat จะเป็นการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมและโปรแกรมที่นิยมใช้กัน เช่น MSN , ICQ, Perch, IEC เป็นต้น

สำหรับผู้บริหารที่ต้องการใช้โปรแกรมในลักษณะดังกล่าวขอแนะนำให้ใช้โปรแกรม MSN หรือ Meeting เพราะจุดเด่นทั้ง 2 โปรแกรมนี้ นอกจากจะสนทนากันแบบ Real Time แล้วยังสามารถ Conference ได้อีกด้วย แต่สิ่งที่มีในการใช้ MSN คือ E-mail ที่เป็น Hotmail ส่วน Net Meeting จะต้องมีความรู้เรื่อง IP Address

หมายเหตุ IP Address เป็นหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่ Online กันทั่วโลก เป็นตัวเลข 4 ชุด เช่น 203. 185. 647. 196. 202. 100 เป็นต้น ตัวเลขเหล่านี้จะไม่ซ้ำกันเลย ตัวเลขแต่ละชุดมีค่าเป็น 0-255 ดังนั้น ลองไขว้ตัวเลขหรือสลับตัวเลขดู จะมีคอมพิวเตอร์ Online พร้อมกันได้กี่เครื่อง

ทักษะการใช้ กระดานถามตอบ (Webboard)

กระดานถามตอบ (Webboard) เป็นช่องทางสื่อสารอีกช่องทางที่ได้รับความนิยมในทุกระดับและทุกวงการ โดยหัวข้อของการถามตอบจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเว็บไซต์นั้น ๆ เช่น www.obec.go.th เป็นเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระดานถามตอบเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา

การใช้งานกระดานถามตอบของทุกเว็บไซต์ จะมีลักษณะที่คล้ายกัน คือ จะมีห้องต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้ตามหัวข้อที่เกี่ยวข้อง หากเราต้องการตั้งคำถามในห้องใดก็สามารถเข้าไปในห้องนั้นและพิมพ์คำถามลงไปเสร็จแล้วคลิกปุ่มส่งข้อความ ขั้นตอนนี้เรียกว่า การโพสต์ข้อความ (Post)

สำหรับผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะในการใช้งานกระดานถามตอบ เพื่อประยุกต์ในการใช้งานด้านการบริหารได้ เช่น อาจจะสร้างห้องกระดานถามตอบ ได้รับความคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนในเว็บไซต์ของโรงเรียน

ทักษะในเรื่องการสืบค้นข้อมูล

การสืบค้นข้อมูลเป็นส่วนที่ทุกคนต้องรู้และมีทักษะในการใช้งานเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นส่วนที่จะเป็นช่องทางการสื่อสารที่ใช้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ที่มีมากมายในเครือข่าย (Internet) จากเครือข่าย ผ่านเว็บไซต์ที่ให้บริการสืบค้น เช่น การสืบค้นจากเว็บไซต์ชื่อ www.google.com , www.yahoo.com เป็นต้น

ทักษะในด้านการประชุมผ่านเครือข่าย (Video Conference)

การประชุมผ่านเครือข่าย เป็นช่องทางการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-Way Communication) ที่เป็นเทคโนโลยีทันสมัยสามารถสื่อสารแบบ Real Time และแสดงผลได้ทั้งภาพและเสียง

หากนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในการประชุมจะสามารถลดค่าใช้จ่ายได้อย่างมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พัก ค่าอาหาร รวมถึงความปลอดภัยในระหว่างการเดินทางเข้าร่วมประชุม เพราะการประชุมผ่านเครือข่ายเป็นลักษณะการประชุมที่ผู้เข้าประชุม (ผู้บริหาร) ไม่จำเป็นต้องเดินทางออกจากโรงเรียน เพียงแต่นัดหมายเวลาประชุมให้พร้อมกัน จากนั้นก็ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการประชุมผ่านเครือข่าย Internet

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถในด้านนี้มีหลายโปรแกรม แต่ที่ได้รับความนิยมจะมี 2 โปรแกรมด้วยกัน คือ

1. MSN เป็นโปรแกรมของบริษัทไมโครซอฟท์ที่ต้องใช้ควบคู่กับ E-Mail Address ของ www.hotmail.com นั่นคือ หากต้องการประชุมผ่านเครือข่ายด้วยโปรแกรม MSN ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนต้องมี E-Mail Address เป็นของ www.hotmail.com
2. Net Meeting เป็นโปรแกรมของบริษัทไมโครซอฟท์ เช่นเดียวกัน ที่มีมาพร้อมกับระบบปฏิบัติการ Window XP

ผู้บริหารควรมีทักษะในการใช้โปรแกรมลักษณะดังกล่าว ควรทำการทดสอบระบบระหว่างโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อฝึกทักษะการใช้งานก่อนการประชุมผ่านเครือข่ายจริง

หมายเหตุ : ระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในโรงเรียนจะต้องมีความเร็วในการเชื่อมต่ออย่างน้อยที่ 64 Kbps จึงจะสามารถจัดการประชุมผ่านเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอน

การใช้ ICT ในการเรียนการสอนที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้นบุคลากรที่มีส่วนสำคัญที่จะนำไปปฏิบัติและส่งผลถึงนักเรียนโดยตรง คือ ครูปฏิบัติการสอน ซึ่งเป็นบุคลากร ที่มีจำนวนมาก การใช้งานเบื้องต้นด้าน ICT จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรเหล่านี้ หากในชั้นเรียนได้การใช้ ICT ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนก็จะเกิดขึ้นได้ยาก

ในฐานะครูปฏิบัติการสอนควรที่จะมีความรู้และทักษะในการด้าน ICT ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การใช้งานเครื่องเล่น DVD/VCD
2. การใช้งานชุดโปรแกรม Office
3. การใช้งานระบบเครือข่ายเบื้องต้น
4. การใช้ Internet E-Mail ห้องสนทนา (Chatroom) ห้องกระดานถามตอบ (Webboard) การสืบค้นข้อมูล (Search Engine)
5. การสร้างสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)
6. ทักษะการออกแบบการสอน (Instructional Design) โดยการเลือกใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ในระบบ ICT มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

กลุ่มผู้ดูแลงานด้าน ICT

ผู้ดูแลงานด้าน ICT ในโรงเรียน เป็นบุคลากรหลักที่สำคัญกลุ่มหนึ่งที่ฝ่ายบริหารควรพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะบุคลากรกลุ่มนี้จะเป็นบุคลากรหลักที่จะทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดูแล Hardware ในระบบทุกระบบให้สามารถทำงานได้ตลอดเวลา
2. ช่วยเหลือ แนะนำ ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน
3. ดูแลด้านการจัดการเรียนการสอนด้าน ICT ในโรงเรียน
4. เป็นที่ปรึกษาของฝ่ายบริหารในด้าน ICT

เนื่องจากบุคลากรกลุ่มนี้ ต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ดังนั้นคุณสมบัติสำคัญของบุคลากรกลุ่มนี้ที่พึงมีคือ

1. มีจิตใจ ลักษณะนิสัยเป็นผู้ให้บริการ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Service Mind) มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้
2. มีทักษะด้านการบริหารจัดการพอสมควร
3. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองเสมอ

สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ

นางนุช วรรณวาทะ (2539, 56-58) กล่าวถึง สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์

1.1 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่มีอยู่ในท้องตลาดปัจจุบันนี้มีมาก จนทำให้เกิดความยากลำบากในการตัดสินใจว่าจะเลือกแบบไหนดี การพัฒนาโปรแกรมในการเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้เงินมาก การพัฒนาของคอมพิวเตอร์เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาว่าจะเลือกคอมพิวเตอร์ระบบใด จึงจะไม่ทำให้ล้าสมัย

1.2 คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในท้องตลาดในปัจจุบัน มีมากหลายยี่ห้อ ลำบากแก่การเลือกซื้อ และปัญหาที่มีต่อเนื่องคือ ปัญหาเรื่องไวรัสคอมพิวเตอร์ การเลือกโปรแกรมเพื่อให้เข้ากับคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่แล้ว

1.3 คอมพิวเตอร์บางระบบไม่ได้รับการออกแบบเพื่อให้ได้ผลตรงกับวัตถุประสงค์

1.4 ปัญหาเรื่องการเลือกซื้อคอมพิวเตอร์ การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ สเปคต้องดีทันสมัย

2. โปรแกรมใช้งานด้านบริหารและการเรียนการสอน

2.1 ต้องพัฒนาโปรแกรมที่ดี

2.2 เลือกโปรแกรมเพื่อใช้งานให้กับคอมพิวเตอร์ ได้อย่างเหมาะสม

2.3 โปรแกรมช่วยการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะไม่สามารถใช้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาได้

3. บุคลากร

3.1 ผู้บริหารผู้ช่วยผู้บริหารขาดความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์

3.2 ขาดงบประมาณในการอบรม

3.3 ครูหรือผู้บริหารบางคนไม่ยอมรับเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระบบเดิม

3.4 ขาดเอกสารเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอน

3.5 ขาดการแลกเปลี่ยนโปรแกรม

3.6 ขาดที่ปรึกษา

3.7 ขาดทักษะในการเลือกโปรแกรมที่ดี

3.8 ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ครรรชิต มาลัยวงศ์ (2545, 136) ได้กล่าวถึง สภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. เกี่ยวกับเรื่องคอมพิวเตอร์ การพัฒนาของผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รวดเร็วมาก และเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาแพง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่ทันสมัยใช้งานได้ไม่ครอบคลุมเพราะการพัฒนาฮาร์ดแวร์ใหม่ อาจจะไม่สามารถใช้กับเครื่องรุ่นเก่าได้ เป็นปัญหาในเรื่องมาตรฐาน

2. เกี่ยวกับโปรแกรมที่ใช้งานด้านการเรียนการสอน ยังพัฒนาไม่คงที่โปรแกรมบางอย่างไม่เหมาะสมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ และยังไม่สัมพันธ์กันและครอบคลุมหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย

3. เกี่ยวกับบุคลากร โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งขาดผู้ดูแลรักษา ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องคอมพิวเตอร์จึงไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารเท่าที่ควร

4. ปัญหาเรื่องงบประมาณการซ่อมบำรุง และการพัฒนาบุคลากรเนื่องจากอุปกรณ์ทุกชิ้นมีราคาแพง รัฐบาลไม่สามารถจัดสรรเงินให้พอเพียงในการซ่อมบำรุงและการพัฒนาบุคลากรเพราะใช้เงินค่อนข้างมากเมื่อไม่มีงบประมาณซ่อมแซม ทำให้เกิดการสูญเปล่าของงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ สรุปได้ว่า ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กรมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก องค์กรภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีแขนงนี้มากขึ้น โดยเทคโนโลยีสารสนเทศได้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ส่งผลต่อผลผลิตและกระบวนการทำงานทั้งทางตรงและทางอ้อม เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอและการนำไปใช้ การพัฒนากระบวนการใช้เทคโนโลยี จะต้องใช้งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อีกทั้งยังต้องมีกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้การใช้ทรัพยากรดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนได้เพิ่มประสิทธิภาพก็เช่นเดียวกันยังคงมีปัญหาอุปสรรคต่างๆมากมายที่จะต้องเร่งแก้ไข เช่น ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญ และขาดกระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บังอร ศรีสุทธิกุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริหาร ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงาน โรงเรียนและศึกษารับรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกรมสามัญศึกษา มีการรับรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากการปฏิบัติงาน ได้แก่ การนำไปประยุกต์ใช้ การเข้ารับการอบรมและการศึกษาหาความรู้ อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงาน บริการ อยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนในด้านการวางแผนการจำแนกข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลเพิ่มขึ้น มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดหา

ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับงาน ภาวะผู้นำ ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงาน พบว่า การรับรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริหาร ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้บริหารงานได้มากกว่าอิทธิพลของภาวะผู้นำ

พรทิพย์ ทรงนภาวุฒิกุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ โรงเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 70 คนและครู จำนวน 312 คน รวม 382 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติค่าที ผลการศึกษาพบว่า

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ มีสภาพปัญหาในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ระดับความต้องการในการใช้เทคโนโลยีในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสภาพปัญหาด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงไปได้แก่ด้าน งบประมาณและด้านเทคโนโลยี ในส่วนของระดับความต้องการ มีความต้องการ ด้านเทคโนโลยี และด้านงบประมาณในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 สภาพความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงสภาพความต้องการด้านการจัดการไม่ แตกต่างกัน

ชาญ ยอดประทุม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบสภาพการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิด

สอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

ชนากร โพธิ์สุ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง 2. การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้และการสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการแนะแนว ไม่แตกต่างกัน ส่วนอีก 9 ด้าน แตกต่างกัน โดยด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ในการวิจัยครั้งนี้ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน รวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนว และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

วิทยา โมระดา (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานส่งเสริมนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการมีระดับการใช้ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการ

ปฏิบัติงาน ที่รับผิดชอบ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาใช้โปรแกรม It for win ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน สถานศึกษา มีคอมพิวเตอร์สำหรับเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน สถานศึกษาใช้โปรแกรม E-Library ในการให้บริการห้องสมุดแก่บุคลากรและนักเรียน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ ใช้เทคโนโลยีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยี(คอมพิวเตอร์) ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนเพื่อการวางแผนการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียน ใช้เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ผลิตแบบฝึกทักษะต่างๆ สร้างโปรแกรมสำเร็จรูปได้ด้วยตนเองเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน 4) แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรจัดอบรมเกี่ยวกับกรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง ด้านเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีปรับปรุงอินเทอร์เน็ต ให้มีความเร็วสูงและสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ทันสมัย ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์อย่างหลากหลายในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมชุมนุมกลุ่มสนใจ เพื่อพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ยังมีปัญหาด้านขาดบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญงบประมาณสนับสนุน ด้านเทคโนโลยีและขาดกระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้และความชำนาญสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ตลอดถึงระบบโปรแกรมและโครงข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความใช้งาน

งานวิจัยต่างประเทศ

โควาร์ท (Cowat. 1995 : 1722 –A) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศและนโยบายการศึกษา ความต้องการสารสนเทศในการทำกิจกรรมขององค์กร เขาได้ศึกษาความต้องการการใช้ ข้อจำกัดของการใช้ระบบสารสนเทศในการดำเนินนโยบายขององค์กร การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในระบบสารสนเทศ ทำให้องค์กรสามารถกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับมวลชนขององค์กร การศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลของการใช้สารสนเทศในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรประสบผลสำเร็จ ช่วยในการศึกษา การประสานงานในการทำกิจกรรมขององค์กรจำนวนมากได้ทันเวลา

วิจินโฮเวน (Wijnhoven. 1996 : 588-A) ได้ศึกษาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและควบคุมระบบอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยงานของทางราชการ พบว่า ภารกิจในปัจจุบันมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญ โดยมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการดำเนินงาน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ จำเป็นต้องได้รับการฝึกการจัดการจัดระบบและการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นอย่างดี

เทอร์บาน, เรนเนอร์ และ พอตเตอร์ (Turban , Rainer and Poter. 2000 : 475) ได้ศึกษาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในระบบการศึกษาพบว่า การจัดการระบบฐานข้อมูลซึ่งเป็นรากฐานใสนการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การวางแผนระบบข้อมูลเริ่มตั้งแต่การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นแผนที่กล่าวถึงภารกิจโดยรวม เป้าหมายของภารกิจและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย นอกจากนี้กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และทรัพยากรที่มีอยู่ มีการกำหนดทิศทางด้านเทคนิควิธีการ โดยการรวมองค์ประกอบต่างๆ เช่น ฮาร์ดแวร์ ระบบปฏิบัติการ เครือข่าย ข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูล ตลอดจนการประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์ และด้านการจัดการกับระบบฐานข้อมูล ขอบเขตอำนาจในการจัดการและการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบข้อมูล เมื่อวางแผนได้ครบถ้วน สมบูรณ์แล้วจึงกำหนดแผนในระดับปฏิบัติ (แผนปฏิบัติการ) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

โมอีและสมิทซ์ (Mooij, and Smeets (2001) ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทำการสังเกตการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวม 25 โรงเรียน โดยสังเกตจากการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับประถมศึกษา 50 บทเรียน และมัธยมศึกษา 40 บทเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ในบทเรียนแบบเกมร้อยละ 44 บทเรียน แบบฝึกหัดร้อยละ 32 และบทเรียนแบบประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาร้อยละ 22 สำหรับระดับมัธยมศึกษาใช้ซอฟต์แวร์ประมวลคำในบทเรียนร้อยละ 50 ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 18 ใช้บทเรียนฝึกหัดประยุกต์ร้อยละ 15 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับประถมศึกษาจากการสังเกตร้อยละ 60 ของบทเรียน ส่วนใหญ่การเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง/2 คน แต่ในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ในแต่ละบทเรียนใช้คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง/1 คน

คาสมาร์ (Casmar. 2002 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิเคราะห์และการวางแผน ของคณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยด้านการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ใช้ ซึ่งผลที่ออกมา นั่นคือ เครื่องมือ เครื่องใช้

เฉพาะงานบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้ใช้ขาดความชำนาญและได้เสนอแนวความคิดคือ การเน้นที่การสอนให้นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน โดยมีการวางแผนระบบข้อมูล การกำหนดยุทธศาสตร์ ภารกิจเพื่อนำไปสู่การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายทั้งด้านเด็กนักเรียน และความสำเร็จของงานในองค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

มีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 231 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 231 คน และครู จำนวน 2,512 คน รวมทั้งสิ้น 2,743 คน ดังตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 ประชากรของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 จำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน

ที่	อำเภอ	ประชากร						รวม
		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
		ผอ.	ครู	ผอ.	ครู	ผอ.	ครู	
1	ประโคนชัย	2	98	47	606	29	184	966
2	บ้านกรวด	1	41	27	336	19	115	539
3	กระสัง	1	26	34	416	32	184	693
4	พลับพลาชัย	0	0	15	235	8	50	308
5	ห้วยราช	0	0	11	195	5	26	237
รวม		4	165	134	1,788	93	559	2,743

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้สุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148 – 149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 148 คน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 483 คน แล้วทำการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่กลุ่มผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ (Stratified)

2.2 แบ่งประชากรผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยกระจายไปตามอำเภอต่างๆ จำนวน 5 อำเภอ ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster)

2.3 แบ่งประชากรผู้บริหารและครูในแต่ละอำเภอ จำแนกเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ (Stratified)

2.4 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกนจะได้ผู้บริหารจำนวน 148 คน และครูจำนวน 335 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 483 คน

2.5 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้กระจายไปตามอำเภอและขนาดโรงเรียนตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	ประชากร						รวม
		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
		ผอ.	ครู	ผอ.	ครู	ผอ.	ครู	
1	ประโคนชัย	1	13	30	81	19	25	169
2	บ้านกรวด	1	6	17	45	12	15	96
3	กระสัง	1	3	22	55	20	25	126
4	พลับพลาชัย	0	0	10	31	5	7	53
5	ห้วยราช	0	0	7	26	3	3	39
รวม		3	22	86	238	59	75	483

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งข้อคำถามครอบคลุมประเด็นทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล 5) การนิเทศการศึกษา โดยเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย ที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แล้วกำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.2 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่

ครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหาและพฤติกรรมเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ .80 – 1.00 ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.1 นายนิคม ชันโสม วุฒิการศึกษา ป.ค.(การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจรเข้มาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2 นายสุวรรณ ภาษี วุฒิการศึกษา ค.ม.(การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสงโตน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.3 นายจันทร เทียงภักดิ์ วุฒิการศึกษา ค.ม.(การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองสองห้องพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

3.4 นางนวลอนงค์ แขวงระทุม วุฒิการศึกษา กศ.ม.(การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านโคกเพชรไสยา ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัย

3.5 นางชะอ่อม จิตต์ใจรักษ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม.(ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านโคกเพชรไสยา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .983

7. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อส่งหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่างๆ

2. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

3. โรงเรียนที่ยังไม่ได้นำส่งแบบสอบถามคืนมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยติดตามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 483 ฉบับ เก็บรวบรวมได้จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.91

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการ

ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อใช้สภาพการเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent Samples Test

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล แปลความหมายข้อมูลตามค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แบบคุณภาพ โดยพิจารณาความเหมือน ความแตกต่าง และความแปรเปลี่ยน นำมาสรุปผลเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 244)

1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สูตรการคำนวณหาค่า

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม
เป้าหมาย

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{\kappa}{\kappa - 1} \left[1 - \frac{\varepsilon S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

สถิติพื้นฐาน

1 ร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูล

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 266)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{(n - 1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 x_i แทน ข้อมูลดิบแต่ละตัว

\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
Σ	แทน ผลรวม

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ค่า t-test Independent โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้การพิจารณาในการแจกแจงแบบ t-test
	\bar{x}_1	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{x}_2	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติ F-test มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 266)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F แทน ค่าแจกแจงของ F-distribution

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

3. เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละด้าน จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ได้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 346) นี้

$$CV_d = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_{within}) \left(\frac{1}{n} + \frac{1}{n_2} \right)}$$

เมื่อ CV_d แทน ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่

K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F^* แทน ค่าแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_{within} แทน ค่า Mean square within Group

n_1, n_2 แทน จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ดังนี้

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution

* แทน มีนัยระดับสำคัญทางสถิติที่ .05

** แทน มีนัยระดับสำคัญทางสถิติที่ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็น 5
ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน

วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	148	30.60
1.2 ครู	335	69.40
2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
2.1 ขนาดเล็ก	134	27.70
2.2 ขนาดกลาง	324	67.10
2.3 ขนาดใหญ่	25	5.20

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งครูจำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 และผู้บริหารจำนวน 148 คนร้อยละ 30.6 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปีคิดเป็นร้อยละ 80.1 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีร้อยละ 19.9 และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 67.1 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดเล็กร้อยละ 27.7

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แสดงดังตาราง 4.2 – 4.7

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผลการศึกษา
สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.33	0.51	มาก
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.23	0.66	มาก
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.06	0.62	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.07	0.62	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.16	0.72	มาก
รวม	4.17	0.56	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.33$)
รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.23$) และ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรรัพย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการวางแผนงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา	4.57	0.66	มากที่สุด
2. ผู้บริหารร่วมวางแผนงาน บริหารงาน วางแผนเป็นกระบวนการขั้นตอน	4.35	0.65	มาก
3. ผู้บริหารมีทักษะในการวางแผน มีความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานวิชาการจนสามารถชี้้นำครูอาจารย์ได้	4.45	0.59	มาก
4. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ หรือรับฟังความคิดเห็นของครูอาจารย์เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ	4.40	0.58	มาก
5. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการวิเคราะห์ SWOT และการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นเพื่อวางแผนงานวิชาการ	4.17	0.48	มาก
6. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนงานที่กำลังดำเนินอยู่	3.95	0.68	มาก
7. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดแบ่งงานด้านวิชาการออกเป็นด้านๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน	4.30	0.78	มาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ด้านการวางแผนงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
8. จัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอน	4.30	0.78	มาก
9. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง	4.40	0.79	มาก
10. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการติดตามและประเมินผลการนำแผนงานวิชาการสู่การปฏิบัติ	4.44	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.51	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ด้านที่เห็นด้วยรองลงมาได้แก่ ผู้บริหารมีทักษะในการวางแผน มีความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานวิชาการจนสามารถชี้แนะครูอาจารย์ได้ ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 6 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนงานที่กำลังดำเนินอยู่ได้ ($\bar{X} = 3.95$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผล
การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนา
หลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
11. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการประชุม คณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างหลักสูตร	4.47	0.49	มาก
12. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องได้มีโอกาสไปศึกษา งานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรนอกสถานที่	4.22	0.73	มาก
13. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัด อบรมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	4.22	0.68	มาก
14. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการ วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการนำ หลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	4.20	0.87	มาก
15. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดให้ครู และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	4.15	0.85	มาก
16. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการตรวจ หลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำเสนอกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบ	4.24	0.88	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
17. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการบริหารหลักสูตร	4.20	0.81	มาก
18. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.83	มาก
19. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินผลและติดตามการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.25	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	0.66	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 11 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการประชุมคณะครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X} = 4.47$) ความเห็นด้วยรองลงมาได้แก่ สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการประเมินผลและติดตามการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 6 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และ สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.15$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผล
การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
20. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	4.00	0.94	มาก
21. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.92	0.78	มาก
22. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	4.00	0.75	มาก
23. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการพัฒนาวิธีการใช้นวัตกรรมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.17	0.77	มาก
24. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดทำบัญชีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.09	0.80	มาก
25. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	4.16	0.77	มาก
26. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน (การวิจัยในชั้นเรียน)	3.91	0.75	มาก
27. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.07	0.81	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
28. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ ตามคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์	4.07	0.77	มาก
29. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการประเมินผลการสอนของครู	4.07	0.79	มาก
30. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการนิเทศและการติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู	4.17	0.71	มาก
31. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยอาศัยข้อมูลจากการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน	4.16	0.83	มาก
32. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดหาหรือให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน	4.20	0.72	มาก
33. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.90	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	4.06	0.62	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผลการศึกษา สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 32 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดหาหรือให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 23 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการพัฒนาวิธีการใช้นวัตกรรมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ข้อ 33 สภาพ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการให้ผู้ปกครองชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัด
กระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผล
การศึกษา สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัด
และประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
34. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการกำหนด แนวทางปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผลการเรียนของ นักเรียนในสถานศึกษา	4.10	0.62	มาก
35. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการส่งเสริม ให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละ รายวิชา แต่ละกิจกรรม	4.04	0.66	มาก
36. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการส่งเสริม ให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพ จริงจากกระบวนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติและจากผลงานนักเรียน	4.14	0.64	มาก
37. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการพัฒนา เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	4.10	0.70	มาก
38. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดทำ หลักฐานการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและการ เทียบโอนผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา	3.95	0.80	มาก
39. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการรายงาน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน	3.99	0.88	มาก

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
40. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน	4.04	0.79	มาก
41. ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้อง	4.20	0.74	มาก
42. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการข้อมูลการประเมินผลไปพัฒนาการเรียนการสอน	4.14	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.07	0.62	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผลการศึกษา สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 41 ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.20$)) ด้านที่เห็นด้วยรองลงมาได้แก่ ข้อ 36 , 42 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงจากกระบวนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติและจากผลงานนักเรียน ($\bar{X} = 4.14$) และสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการข้อมูลการประเมินผลไปพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.14$) และส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 38 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำหลักฐานการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.95$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผลการศึกษา สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการนิเทศการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	ความหมาย
43. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการวางแผนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา	4.14	0.82	มาก
44. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดทำเครื่องมือการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสม	4.15	0.77	มาก
45. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศการศึกษา	4.09	0.80	มาก
46. ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร	4.24	0.86	มาก
47. ผู้บริหารให้คำปรึกษาและจัดให้มีการนิเทศการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	4.19	0.78	มาก
48. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการนำผลการนิเทศศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู	4.12	0.75	มาก
49. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา	4.27	0.70	มาก
50. มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดทำเอกสารรายงานผลการนิเทศการศึกษา	4.14	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	4.16	0.72	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับผลการศึกษา สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 49 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 46 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 45 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.09$)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

ตาราง 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับความคิดเห็น				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.29	0.49	4.34	0.51	2.974
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.21	0.68	4.24	0.64	1.461
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.97	0.60	4.10	0.62	0.062
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.06	0.62	4.08	0.62	0.006
	4.11	0.71	4.18	0.72	0.058
รวมเฉลี่ย	4.11	0.56	4.18	0.56	0.324

จากตาราง 4.8 พบว่า ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ตอนที่ 4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แสดงดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน

สภาพการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	ขนาดของโรงเรียน						F
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.37	.45	4.28	.53	4.65	.33	6.700**
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.33	.62	4.18	.67	4.36	.56	3.109
3. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	4.09	.59	4.04	.62	4.07	.76	.321
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.15	.59	4.04	.63	4.17	.63	1.845
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.30	.67	4.10	.73	4.22	.68	3.795*
รวมเฉลี่ย	4.23	.53	4.12	.56	4.28	.59	2.414

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.9 พบว่า ผู้บริหารและครุที่ปฏิบัติงานอยู่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังตาราง 4.10 และ 4.11

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.37	4.28	4.65
ขนาดเล็ก	4.37	-	.09	.28*
ขนาดกลาง	4.28		-	.16*
ขนาดใหญ่	4.65			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.10 พบว่า เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวางแผนงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันจำนวน 2 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.30	4.10	4.22
ขนาดเล็ก	4.30	-	.20*	.08
ขนาดกลาง	4.10		-	.12
ขนาดใหญ่	4.22			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.11 พบว่า เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่ความคิดเห็นของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ตาราง 4.12 ค่าความถี่และร้อยละข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีระบบการวางแผนงานวิชาการ โดยผู้บริหารและครูกำหนดเป้าหมาย รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการ	15	30.00
2. ผู้บริหารและครুরวมทั้งผู้เกี่ยวข้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร	8	16.00
3. ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การอบรมพัฒนาครูเพื่อสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับเทคนิคการสอน	11	22.00
4. ครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการวัดผลประเมินผล โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ	7	14.00
5. ระบบการนิเทศการศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผนการนิเทศ การปรับปรุงพัฒนาระบบการนิเทศ	9	18.00
รวม	50	100

จากตาราง 4.12 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ควรมีระบบการวางแผนงานวิชาการ โดยผู้บริหารและครูกำหนดเป้าหมาย รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการ รองลงมา ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การอบรมพัฒนาครูเพื่อสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับเทคนิคการสอน และ ระบบการนิเทศการศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผนการนิเทศ การปรับปรุงพัฒนาระบบการนิเทศ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 231 โรงเรียน เป็น ผู้บริหารและครูจำนวน 2,743 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 231 คน ครู จำนวน 2,512 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 148 คน และครูจำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 483 คน แล้วสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 50 ข้อ โดยสรุปดังนี้ เครื่องมือในการศึกษาวิจัยตอนแรก เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนต่อไปเป็นข้อถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้งหมด 5 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษาและตอนสุดท้ายเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารและครูได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อ

ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วทดลองใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 60 คน นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .983 จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามกับผู้บริหารและครู ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 483 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.91

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวม พบว่าประเด็น 5 ด้าน คือ 1) การวางแผนงานวิชาการ

2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล
5) ด้านการนิเทศการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำดังนี้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า ตำแหน่งผู้บริหารและตำแหน่งครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปดังนี้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ควรมีระบบการวางแผนงานวิชาการ มีการกำหนดเป้าหมาย รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการ โดยมีการจัดระบบข้อมูล การบริหารข้อมูล การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารและครูรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้าน

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการอบรมพัฒนาครู เพื่อสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับเทคนิคการสอนควบคู่กับการได้รับสนับสนุนด้าน อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ส่วนด้านการวัดและประเมินผล ครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการวัดผลประเมินผล มีการติดตามปรับปรุง มีแบบแผนการวัดผลประเมินผลจาก สภาพจริง โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนและด้านการนิเทศการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผนการ นิเทศ การปรับปรุงพัฒนาระบบการนิเทศ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีระบบติดตามและการ จัดทำรายงานผลการนิเทศ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาสภาพการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจซึ่งจะนำมา อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ที่พบว่ามีผลการวิจัย

1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีสภาพการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำมาใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็น เครื่องมือสนับสนุนการบริหารงานวิชาการได้โดยใช้เป็นสารสนเทศประกอบในการกำหนด เป้าหมาย วางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องคำกล่าวของ ภาวिका ชาราสุทริ (2537 : 52) ที่กล่าวว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต้องดำเนินการในโรงเรียนมีอยู่ 6 งาน และงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด และเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน และเป็น งานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะวัตถุประสงค์แรกของการตั้งโรงเรียนก็คือ การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติ ส่วนงานด้านอื่น ๆ อีก 5 งาน ถือเป็นงานสนับสนุน ให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ปริญญาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 122) ได้ กล่าวไว้ว่าการวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้

มองเห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น การวางแผนงานวิชาการมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษามิถึงประมาณและทรัพยากรจำกัด การวางแผนจะช่วยให้ใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด 2. การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่ทำในอนาคตล่วงหน้า โดยการได้ศึกษาถึงข้อมูล และข้อเท็จจริงอื่น เพื่อช่วยให้ผู้ทำงานสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า และเตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 3. สถานศึกษาจะประกอบด้วยงานต่างๆ หลายงาน เช่น งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน นักศึกษา งานธุรการ ซึ่งแต่ละงานจะมีภาวะหน้าที่และแผนการดำเนินงานของตนเอง การสามารถจัดแผนร่วมกันระหว่างงานต่างๆ จะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ 4. การวางแผน ทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งลดา ผินตุ้ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 2 พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวัลย์ พอกประโคน (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาสมาร์ (Casmar. 2002 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อการวิเคราะห์และการวางแผน ของคณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยด้านการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ใช้ ซึ่งผลที่ออกมา นั่นคือ เครื่องมือ เครื่องใช้เฉพาะงานบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้ใช้ขาดความชำนาญและได้เสนอแนวความคิดคือ การเน้นที่การสอนให้นำเอาเทคโนโลยีมาใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับมาก เพราะผู้บริหารและครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับหลักสูตรในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรไปใช้ สรุปได้ว่าผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีบทบาทหน้าที่การใช้หลักสูตร อันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารหลักสูตร ต้องมีบทบาท ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดถี่ถ้วน จนสามารถแปลออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติได้

กำหนดผู้รับผิดชอบ ซึ่งแจ่มแจ้งนำครูผู้สอนได้ ชักนำและวางมาตรการให้ครูผู้สอนสนใจหลักสูตร จุดเริ่มต้นของการเรียนการสอนทุกวิชาที่อยู่ในหลักสูตร ซึ่งได้กำหนดโครงสร้าง มาตรฐานและ กำหนดตัวชี้วัด รูปแบบการวัดผลประเมินผล เมื่อได้นำหลักสูตรมาปรับเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนทำให้การเรียนการสอนทุกรายวิชามีคุณภาพประสิทธิผลตาม เจตนารมณ์ของหลักสูตร จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องวางมาตรการหรือแนวทาง ปฏิบัติเพื่อสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้จริงเพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็น คนแรกของโรงเรียนที่ต้องทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยศึกษาจาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เอกสารสั่งการ ประกาศ และ ระเบียบต่างๆ นำมาวิเคราะห์และจัดทำเพื่อให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดแนวทางปฏิบัติ ตามตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ และมีการติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนต้องเอา ใจใส่สอดส่องดูแลช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศครูอาจารย์ให้ดำเนินตามแนวปฏิบัติที่ วางไว้ ขณะเดียวกันติดตามผลการการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ด้วยการสังเกต หรือกำหนดวิธีการ เป็นเอกสารตามความเหมาะสมกับแนวปฏิบัติที่วางไว้ ครูผู้สอน ในฐานะเป็นผู้ใช้หลักสูตร โดยตรง นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ครูจึงมีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าผู้บริหารโรงเรียนในการที่ จะทำให้หลักสูตรในภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งในแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาฉบับ ปัจจุบันนี้ เน้นบทบาทของครูให้เป็นผู้ชี้แนะหรือคอยช่วยเหลือฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักการค้นคว้าทดลองด้วยตนเอง ในการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียน ครูควรได้ ศึกษาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพราะจะช่วยให้ครูสามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมได้ และขณะที่ครูสอน พึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ นอกเหนือจากมุ่งเน้นเชิงวิชาการอย่างเดียว โดยสภาพเศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบัน ผู้ปกครองได้ฝากความหวังไว้กับครูผู้สอนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ นักเรียนมีทักษะรอบด้าน ครูจึงควรมีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้ ทำการศึกษาหลักสูตร เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรปัจจุบัน ทำการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับ สภาพและความต้องการของท้องถิ่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ หลักสูตร พยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสม หรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการใช้หลักสูตร ที่ตนเองเป็นผู้ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญ ยอดประทุม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใน สถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก 2) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การ

เปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดของสถานศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

1.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของดวงเดือน อ่อนน่วม และทศนา เขมมณี (2548 : 61) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม 2) ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม 3) ครูจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเรื่องที่จะเรียนรู้ 4) ครูจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสาระ การคิด การปฏิบัติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5) ครูจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและความเป็นจริง 6) ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 7) ครูจัดการเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยการคิดแบบอุปนัย 8) ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการและโครงการของโรงเรียน โดยสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โมอีและสมิทซ์ (Mooij, and Smeets (2001) ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทำการสังเกตการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวม 25 โรงเรียน โดยสังเกตจากการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับประถมศึกษา 50 บทเรียน และมัธยมศึกษา 40 บทเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ในบทเรียนแบบเกมร้อยละ 44 บทเรียน แบบฝึกหัดร้อยละ 32 และบทเรียนแบบประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาร้อยละ 22 สำหรับระดับมัธยมศึกษาใช้ซอฟต์แวร์ประมวลคำในบทเรียนร้อยละ 50 ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 18 ใช้บทเรียนฝึกหัดประยุกต์ร้อยละ 15 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับประถมศึกษาจากการสังเกตร้อยละ 60 ของบทเรียน ส่วนใหญ่การเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง/2 คน แต่ในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ในแต่ละบทเรียนใช้คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง/1 คน สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิทยา โมระดา (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานส่งเสริมนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการบริหาร

จัดการมีระดับการใช้ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน ที่รับผิดชอบ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาใช้โปรแกรม It for win ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน สถานศึกษา มีคอมพิวเตอร์สำหรับเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอต่อความต้องการใช้งาน สถานศึกษาใช้โปรแกรม E-Library ในการให้บริการห้องสมุดแก่บุคลากรและนักเรียน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยี(คอมพิวเตอร์) ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนเพื่อการวางแผนการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียน ใช้เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ผลิตแบบฝึกทักษะต่างๆ สร้างโปรแกรมสำเร็จรูปได้ด้วยตนเองเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน 4) แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรจัดอบรมเกี่ยวกับกรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง ด้านเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีปรับปรุงอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วสูงและสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ทันสมัย ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์อย่างหลากหลายในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมชุมนุมกลุ่มสนใจ เพื่อพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดผลและประเมินผลเป็นการตรวจสอบการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผลงานหรือผลการประเมิน โดยมีเกณฑ์ที่มีมาตรฐานเปรียบเทียบข้อมูลของผู้เรียนที่ต้องการวัดผลและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียนแล้วยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพการสอนของครู และเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของโควาร์ท (Cowat. 1995 : 1722 -A) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศและนโยบายการศึกษาความต้องการสารสนเทศในการทำกิจกรรมขององค์กร เขาได้ศึกษาความต้องการการใช้ ข้อจำกัดของการใช้ระบบสารสนเทศใน

การดำเนินนโยบายขององค์กร การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในระบบสารสนเทศ ทำให้องค์กรสามารถกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับมวลชนขององค์กร การศึกษาประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลของการใช้สารสนเทศในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรประสบผลสำเร็จ ช่วยในการศึกษา การประสานงานในการทำกิจกรรมขององค์กรจำนวนมากได้ทันเวลาและยังสอดคล้องกับการศึกษาของวิจิน โฮเวน (Wijnhoven. 1996 : 588-A) ได้ศึกษาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและควบคุมระบบอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยงานของทางราชการ พบว่า ภารกิจในปัจจุบันมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญ โดยมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการดำเนินงาน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ จำเป็นต้องได้รับการฝึกการจัดการจัดระบบและการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นอย่างดี

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่โรงเรียนต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการพัฒนาครูให้มีศักยภาพ มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ที่สัมพันธ์กับหลักสูตรและสอดคล้องกับหน่วยงาน สำหรับการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของสถานศึกษาที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ทุกคนในองค์กรต้องร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนากร โพธิ์สุ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง 2. การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้และการสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการแนะแนว ไม่แตกต่างกัน ส่วนอีก 9 ด้าน แตกต่างกัน โดยด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและ

มาตรฐานการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่าง สอดคล้องกับชนากร โพธิ์สุ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง 2) การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้และการสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการแนะแนว ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่โรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้ในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะ ได้ต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ

โรงเรียนควรจัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอน และส่งเสริมให้มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสอดคล้องควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

โรงเรียนควรมีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนจัดให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวิธีการใช้นวัตกรรมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

4. ด้านการวัดและประเมินผล

โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา รวมถึงนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงจากกระบวนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติและจากผลงานนักเรียน

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำเครื่องมือการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสม ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาและจัดให้มีการนิเทศการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีสภาพอย่างไร
2. ควรทำการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษา
3. ควรทำการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพความต้องการและความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละด้านเพื่อมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับชาติต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิระเชชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- กรมพล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กพล.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แผนแม่บทกองทุนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2554, จาก [http:// www.moe.go.th/moe/th/home/home.php .html](http://www.moe.go.th/moe/th/home/home.php.html).
- กรมวิชาการ. (2533). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). กฎหมายระเบียบและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมารธรรม.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2545). การก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- คำหมาน คนไค. (2547). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บুদ্ধ พอยท์.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์.(2549). การวิจัยชั้นเรียน.สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2554 ,จาก <http://www.ipst.ac.th/research/classroom/rs1.html>.
- ชาญ ยอดประทุม .(2551). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต2 . วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาติ มณีศรี. (2538). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศิริบรรณาการ.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโสมล. (2542). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน อ่อนน่วม และทิสนา แยมมณี (2548). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

- ถวัลย์ พอกประโคน. (2557). สภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทิวัดถ์ มณีโชติ. (2549). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
 นนทบุรี : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิสนา แคมณี และคณะ. กระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ
 (พว.), 2545.
- เทศ แก้วกสิกรรม. (2544). หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนากร โพธิ์สุ. (2552). การใช้และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงาน
 วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นงนุช วรรณวหะ (2539). คอมพิวเตอร์ศึกษาในระดับโรงเรียนการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ :
 ไทยวัฒนาพานิช.
- บังอร ศรีสุทติกุล. (2544). อิทธิพลของภาวะผู้นำและการรับรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ
 ผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงาน
 โรงเรียนตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา
 กรมสามัญศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบรมราชชนนี 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา).
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิเชษฐ์การพิมพ์.
 _____ . (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2552). การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.
 กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ปทีป เมธาคูณวุฒิ. (2544). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ เนื่อนสกุล. (2552). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
 การศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประมุท เสริมสุข. (2546). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ :
 องค์การค้ำคูณสภา.

- ประสาธ อิศรปริดา. (2549). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. เอกสารประกอบการสอน
 ชุติวิชา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวงษ์เชาวลิตกุล.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประเวศ วะสี และสุมน อมรวิวัฒน์. (ม.ป.ป.). ปฐมกถา ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพฯ : นิติกุลการพิมพ์.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
 _____. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
 _____. (2546). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อกรุงเทพฯ.
- พรทิพย์ ทรงนภาวุฒิกุล. (2549). สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ภาวिका ชาราศรีสุทธิ และคนอื่นๆ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
 _____. การบริหารโรงเรียนระดับศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
 นามมีบุ๊คส์พับลิชชั่น.
- ราณี กุขรัมย์. (2553). ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิต
 วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2534). การบริหารโรงเรียนเอกชน. วารสารสงเคราะห์การศึกษาเอกชน.
 รุ่งลดา ผินสู่. (2556). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- วาสนา สุขกระสานติ. (2540). โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (คู่มือเรียนรู้คอมพิวเตอร์
 ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2549). แนวทางการประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ :
 ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- วิจิต บุญเลิศ. ปัญหาการบริหารวิชาการระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2543
- วิทยา โมระดา. (2553). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอำนาจเจริญ.
สารนิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา) ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- วินัย คิสสงค์. (2550). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- วิโรจน์ บุญเรือง. (2552). การจัดการนวัตกรรมและสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2554
จาก <http://portal.in.th/jantira/pages/tn/>
- วิโรจน์ ศรีภักดี. (2553). การนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์
เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.
- _____. (2532). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- วิเศษ ชินวงศ์. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. วารสารวิชาการ. 4(5) (พฤษภาคม 2545) :
22-29.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) 2546
- สงบ ถักยณะ. (2549, 14 ตุลาคม). การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง. (Online). Available:
<http://www.moe.go.th/main2/article-sagob/assess.htm>
- สมาน อัสวภูมิ. (2549). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ.
อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตาม
กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา
พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2534). คู่มืออบรมเพื่อพัฒนาศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2536). มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- _____. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ)
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). **แนวทางการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สุวิทย์ มูลคำ. **การเรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พี พี พริน จำกัด, 2543.
- เอกรินทร์ สีมหาศาลและสุปรารณา ยุกตะนันต์.(2546). **การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง.พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: บั๊กพอย.
- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2553). **การบริหารการศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวปฏิบัติ การวิจัย และเครื่องมือในการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. (ม.ป.ท.) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2532). **การวางแผนการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Casmar Stephen Paul, (2002) **“The adoption of computer technology by faculty in a college of education : An analysis administrative planning issues,”** February.
- Cowat. Greg L. (1993,September). **“A Study of Effective Information System Users (Information System Users).” Dissertation Abstract International. 54(3) : 747-A.**
- M00ij,T., and Smeets,G.(2001). **Pupil-centered learning,ICT,and teacher behavior:observation in educational practice”**. **British Journal of Educational Technology. 32(4) : pp.403-417.**
- Turban , Efaim, R Kelly Rainer,Jr. and Richard E. Poter. (2000). **Introduction to Information Technology. New York : John Wiley & Sons.**
- Wijnhoven,F. (1996, February).**”Organizational Learning and Information Systems: The Case of Monitoring Information and Control Systems in Machine Bureaucratic Organization.” Dissertation Abstract International. 56(3) : 588-A.**

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๗๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายสุวรรณ ภาชี

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีสัน เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๗๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายนิคม ชันโสม

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีสัน เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๓๒๒๓, ๐ ๔๔๖๐ ๓๖๓๖ ตีอ ๓๔๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๗๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายจันทร เทียงภักดิ์

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีล้ำ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๗๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางนวลอนงค์ แขวงกระทุม

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีล้ำ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๗๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางชอุ่ม จิตใจรักษ์

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีสัน เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๘๐๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๑

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ตีลัน เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายวิชัย พรหมบุตร ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศก ๐๕๔๕.๑๑/๘๐๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๒

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๒ โดยมี ดร.สิทธิชัย ดีสั้น เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๔๐๘๓/๓๔๓๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต ๒ อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ ๓๑๑๔๐

๑๔ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายวิชัย พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต ๒ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้อง
ในการศึกษาเพื่องานวิจัยดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าการทำวิจัยครั้งนี้
เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาโดยภาพรวม ขอให้ท่านให้ความสะดวกในการดำเนินงานซึ่งผู้วิจัยจะเข้าติดต่อและ
ประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ขอบทำดี)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๒

กลุ่มอำนวยการ

งานสวัสดิการฯ

โทร./โทรสาร ๐ ๔๕๖๗ ๑๐๙๔

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็น
แบบตรวจสอบรายการ (Checklists) โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับสถานภาพท่าน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 2 ทั้งหมด 5 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
scale)

โดยแบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
น้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่าน

ตอนที่ 3 คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ที่
เกี่ยวข้องกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารและครูได้แสดงความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบหมดทุกข้อและทุกตอน ข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้
ผู้ศึกษาได้ผลสรุปที่น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด
เนื่องจากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาทุกท่านได้ตอบ
แบบสอบถามตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและให้ความ
ร่วมมืออย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

วิชัย พรหมบุตร

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Checklists) จะมีคำตอบให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่ง

() ผู้บริหาร

() ครู

2. ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

() ขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120

() ขนาดกลางมีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300

() ขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนงานวิชาการ						
1	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารร่วมวางแผนงาน บริหารงาน วางแผนเป็นกระบวนการขั้นตอน					
3	ผู้บริหารมีทักษะในการวางแผน มีความรู้ ความสามารถ ในการวางแผนงานวิชาการจนสามารถชี้้นำครูอาจารย์ได้					
4	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชุมเพื่อปรึกษาหารือหรือรับฟังความคิดเห็นของครูอาจารย์ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ					
5	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ SWOT และการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นเพื่อวางแผนงานวิชาการ					
6	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนงานที่กำลังดำเนินอยู่					
7	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดแบ่งงานด้านวิชาการ ออกเป็นด้านๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน					
8	จัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอน					
9	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง					
10	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามและประเมินผลสภาพการใช้แผนงานวิชาการสู่การปฏิบัติ					

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตร						
11	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชุมคณะครูและ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการและ โครงสร้างหลักสูตร					
12	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมสนับสนุนให้คณะ ครูและผู้เกี่ยวข้องได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรนอกสถานที่					
13	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดอบรมคณะครูและ ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
14	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและ สภาพปัญหาเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร ไปใช้ในการเรียนการสอน					
15	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา					
16	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจหลักสูตรสถานศึกษา ก่อนนำเสนอกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบ					
17	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารหลักสูตร					
18	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ หลักสูตรสถานศึกษา					
19	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินผลและติดตาม สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
20	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนของครู					
21	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาเทคนิค และวิธีการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน					
23	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาวิธีการใช้นวัตกรรมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
24	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำบัญชีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา					
25	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน					
26	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน (การวิจัยในชั้นเรียน)					
27	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้					
28	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์					
29	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินผลการสอนของครู					
30	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศและการติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู					
31	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยอาศัยข้อมูลจากการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน					
32	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดหาหรือให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน					
33	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้					

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การวัดและประเมินผล						
34	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา					
35	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชา แต่ละกิจกรรม					
36	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงจากกระบวนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติและจากผลงานนักเรียน					
37	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน					
38	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำหลักฐานการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา					
39	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียน					
40	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน					
41	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้อง					
42	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการข้อมูลการประเมินผลไปพัฒนาการเรียนการสอน					
ด้านกรณีศึกษาการศึกษา						
43	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนกรณีศึกษาการศึกษาในสถานศึกษา					

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
44	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำเครื่องมือการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสม					
45	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศการศึกษา					
46	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร					
47	ผู้บริหารให้คำปรึกษาและจัดให้มีการนิเทศการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง					
48	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสภาพการใช้ผลการนิเทศการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู					
49	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา					
50	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำเอกสารรายงานผลการนิเทศการศึกษา					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์

เขต 2

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ

.....

.....

.....

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....
.....
.....

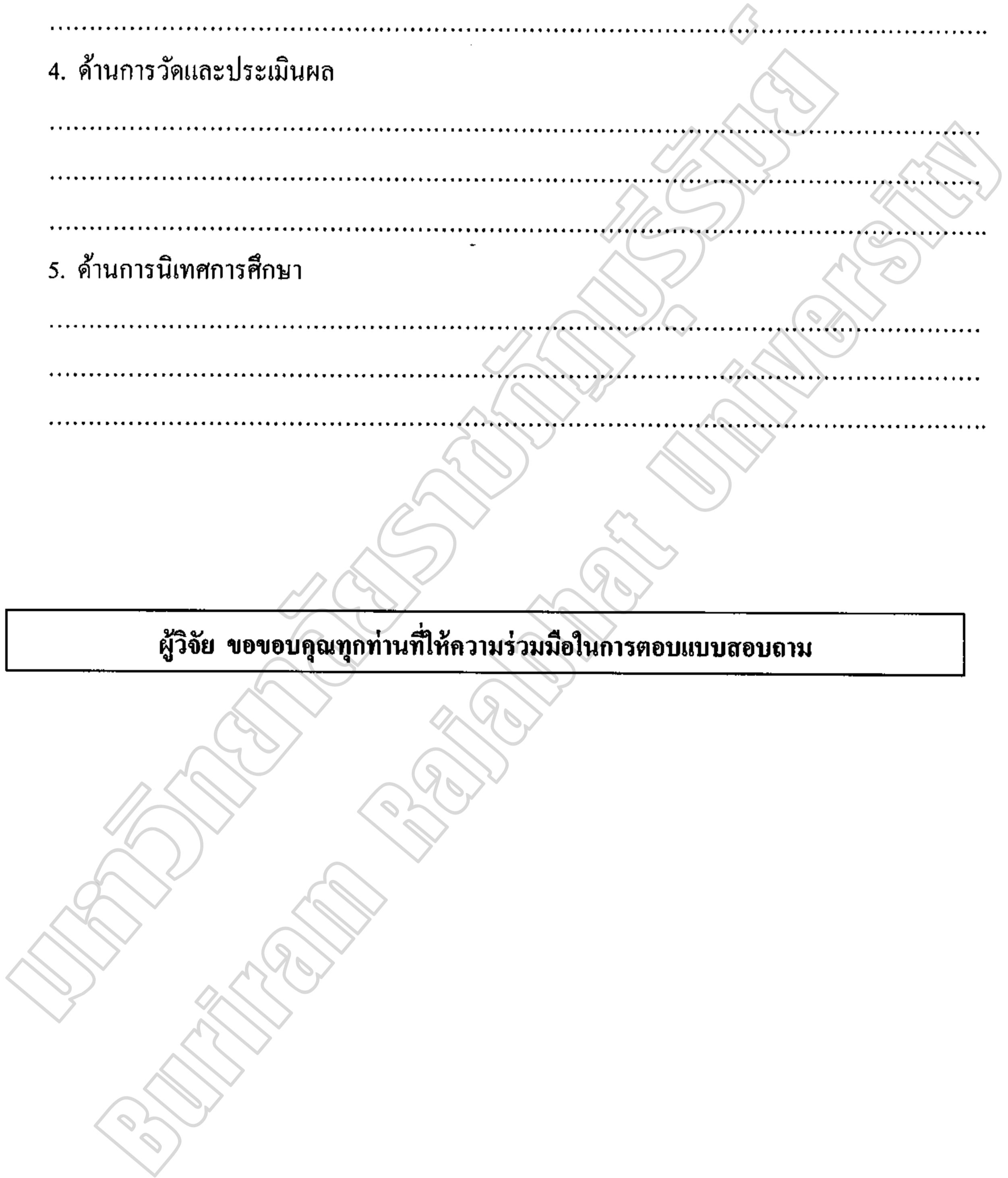
4. ด้านการวัดและประเมินผล

.....
.....
.....

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

.....
.....
.....

ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สรุปผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบแบบสอบถามเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับดังนี้

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าความ					IOC	รวมเฉลี่ย
		สอดคล้อง/คนที่						
		1	2	3	4	5		
ด้านการวางแผนงานวิชาการ								
1	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
2	ผู้บริหารร่วมวางแผนงาน บริหารงาน วางแผนเป็นกระบวนการขั้นตอน	1	1	1	1	1	5	1
3	ผู้บริหารมีทักษะในการวางแผน มีความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานวิชาการจนสามารถชี้แนะครูอาจารย์ได้	1	1	1	1	1	5	1
4	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ หรือรับฟังความคิดเห็นของครูอาจารย์เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ	1	1	1	1	1	5	1
5	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ SWOT และการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นเพื่อวางแผนงานวิชาการ	1	1	1	1	1	5	1
6	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนงานที่กำลังดำเนินอยู่	1	1	1	1	1	5	1
7	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดแบ่งงานด้านวิชาการออกเป็นด้านๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน	1	1	1	0	1	4	0.8
8	จัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าความ					IOC	รวม เฉลี่ย
		สอดคล้อง/คนที่						
		1	2	3	4	5		
ด้านการวางแผนงานวิชาการ								
9	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง	1	1	1	1	1	5	1
10	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดตามและประเมินผลสภาพแผนงานวิชาการสู่การปฏิบัติ	1	1	1	1	1	5	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตร								
11	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุม คณะครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างหลักสูตร	1	1	1	0	1	4	0.5
12	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้คณะครูและผู้เกี่ยวข้องได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรนอกสถานที่	1	1	1	1	1	5	1
13	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดอบรม คณะครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
14	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาเกี่ยวกับสภาพหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
15	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดให้ครู และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.8
16	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตรวจ หลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำเสนอกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบ	1	1	1	1	1	5	1

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าความ					IOC	รวมเฉลี่ย
		สอดคล้อง/คนที่						
		1	2	3	4	5		
17	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารหลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1
18	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.8
19	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประเมินผลและติดตามสภาพหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	0	1	4	0.8
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้								
20	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	1	1	1	1	1	5	1
21	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
22	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
23	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาวิธีการใช้นวัตกรรมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	0	1	4	0.8
24	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำบัญชีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	1	1	0	1	1	4	0.8
25	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1
26	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน (การวิจัยในชั้นเรียน)	1	1	1	1	1	5	1

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าความ					IOC	1
		สอดคล้อง/คนที่						
		1	2	3	4	5		
27	สภาพเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1
28	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบูรณาการจัดการจัดการเรียนรู้ ตามคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์	1	1	1	1	1	5	1
29	สภาพเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประเมินผลการสอนของครู	1	1	0	0	1	3	0.6
30	สภาพเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศและการติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู	1	1	1	1	1	5	1
31	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยอาศัยข้อมูลจากการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.8
32	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดหาหรือให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
33	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1
การวัดและประเมินผล								
34	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
35	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชา แต่ละกิจกรรม	1	1	1	0	1	4	0.8

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าความ					IOC	รวมเฉลี่ย
		สอดคล้อง/คนที่	1	2	3	4		
36	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงจากกระบวนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติและจากผลงานนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1
37	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	1	1	1	1	1	5	1
38	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำหลักฐานการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
39	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	0	1	4	0.8
40	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน	1	1	1	0	1	4	0.8
41	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1
42	สภาพเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการประเมินผลไปพัฒนาการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
ด้านกรณีศึกษาศึกษา								
43	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนกรณีศึกษาศึกษาในสถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.8
44	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเครื่องมือกรณีศึกษาศึกษาที่เหมาะสม	1	1	1	0	1	4	0.8
45	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของกรณีศึกษาศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.8
46	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร	1	1	1	1	1	5	1

ข้อ	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าความ					IOC	รวม เฉลี่ย
		สอดคล้อง/คนที่						
		1	2	3	4	5		
47	ผู้บริหารให้คำปรึกษาและจัดให้มีการนิเทศการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1
48	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสภาพผลการนิเทศศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู	1	1	1	1	1	5	1
49	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
50	สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเอกสารรายงานผลการนิเทศการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1

จะเห็นได้ว่า IOC มีค่ามากกว่า 0.5 ทุกข้อ ถือว่าข้อคำถามเหล่านี้มีค่าเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
สรุปว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2 ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและ โครงสร้างซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .983

ภาคผนวก ก
ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 60

N of Items = 50

Alpha = .983

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายวิชัย พรหมบุตร
วันเดือนปีเกิด	23 มีนาคม 2511
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 111 หมู่ 9 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 111 หมู่ 9 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโคกเพชรไสยา หมู่ 8 ตำบลสี่เหลี่ยม อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2522 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านไผ่บุลย์ ตำบลบ้าน ไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2528 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2535 ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) เอกเทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการศึกษา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ พ.ศ. 2559 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์